

REBELASYON

Taliwala sa tumang kalipay, nakita ni Juan ang himaya sa nabanhawng Cristo. Busa, nasabtan niya ang dangatan sa simbahan nga gihulga sa unang panglutos. Sinugdan ni sa iyang libro: Ang “REBELASYON” ni Cristo.

Nganong naila ang “rebelasyon” nga misteryosong libro, lisod sabton; ug nganong duna ni makahadlok nga kahulogan alang sa daghang katawhan? Tungod ba kaha, kay daghang mangita sa tinagong mensahe ini aron ipahiyon sa panghitabo karon nga daw gibalita na ni Juan ang detalye?

Kasagaran, tungod ni sa kamatuoran nga sa panahon ni Jesus, uso kaayo ang sinulat nga apokaliptiko. Nasayran nato nga dunay Apocalipsis si Isaias, si Moises, ug si Enoc... ang maong mga libro nagpahayag sa panghitabo anang panahona, apan gilimisan ni sa panan-awon ug nindot nga mga hulagway. Busa, alang sa magbabasa, dula ni sa pag-ila sa matuod nga kahimtang nga gipasundayag sa binag-ong paagi.

Busa, kon buot si Juan nga mopatin-aw sa propetikong pagsabot sa kasaysayang apokaliptiko, masabtan nato ang iyang mensahe kon dili literalon pagsabot. Hinunua, sabton ta ang mga panan-awon, numero, ug mga simbolo sumala sa gimbut-an nga sa mga apokaliptiko lang nga sinulat. Ug atong makita nga ang “Rebelasyon ni JesuCristo” dili lisod ug makalilisang, apan puno sa paglaom.

Ang nabanhaw nga Cristo sentro sa kasaysayan; ang kalibotan dapit sa panagbangi tali sa Simbahan (nga gipangulohan ni Cristo), ug sa mga kaabin ni Satanas. Ang kristyanos gitawag aron pagsusi uban ang kaisog.

Ining libroha, makita ang pito ka kutay; ang matag usa dunay pito ka elemento sa upat ka dagkong bahin:

– Ang pito ka mensahe sa mga Simbahan, sa Kapitulo 1-3.

– Pagbalik-susi sa Daang Kasabotan, sa Kapitulo 4-11.

– Ang Simbahan nag-atubang sa Imperyo Romano (Gingharian sa Roma), sa kapitulo 12-19:6.

– Ang kataposang mga adlaw ug ang langitnong Jerusalem, sa Kapitulo 20-22.

1 • ¹ *Ang Rebelasyon ni Jesu Cristo.* Gihatag ni kaniya sa Diyos aron pagpadayag sa iyang mga sulugoon sa mahitabo sa dili madugay. Gipadala ang iyang anghel aron pagpadayag ini sa iyang sulugoon, si Juan nga ² nag-asoy sa iyang nakita, kay pulong ni sa Diyos ug ang gipanugon ni Jesu Cristo.

³ Bulahan ang nagbasa ug ang namati sa mga panagna ug nagtuman sa nasulat dinhi, kay duol na ang panahon.

⁴ Gikan ni Juan, alang sa pito ka Iglesia sa lalawigan sa Asia: Mainyo unta ang grasya ug kalinaw gikan niya nga mao ang karon, ang kaniadto ug ang umaabot, ug gikan sa pito ka Espiritu sa Diyos atubangan sa iyang trono, ⁵ gikan ni Jesu Cristo, ang ma-unongong saksi, ang kamagulangan sa tanang minatay ug ang nagmando sa mga hari sa kalibotan.

Alang sa nahigugma ug nagluwas nato sa mga sala pinaagi sa kaugalingong dugo; ⁶ ug naghimo nato nga gingharian ug kaparian alang sa Diyos nga iyang Amahan,

• **1.1** ...*duol na...*(b. 3). Gisulat ni una sa tanan alang sa unang magbabasa ni Juan. Busa, ang mga hunahuna sa magbabasa sa pagtan-aw dinhi sa panghitabo karon dili husto.

• **4.** Si Juan nagtimbaya sa iyang mga magbabasa, ug nanghinaot sa kalinaw nga gikan sa Amahan, ni Cristo, ug sa Espiritu Santo. Human kahingnanli ni Juan ang 3 ka Diyosnong Persona, ang iyang pagdayeg gitumong kang Cristo: ang kabag-ohan nga naghatag ug gamhanang kusog sa unang Kristyanos: ang Diyos nga mianhi isip tawo.

...*pito ka Espiritu ...* (b. 4). Nagpasabot sa kapuno sa Espiritu sa Diyos."

...*ang karon, ang kaniadto...*(b. 4). Kining paagiha pagtawag sa Ginoo, nagpalapad lang sa rebelasyon kang Moises: "Ako mao Ako" (Ex 3). Ang buhing Diyos nga moanhi.

Si Cristo mipaila sa kaugalingon isip Mesiyas (Manluluwas) ug Maghuhukom nga gilaoman sa mga Judio.

...*mianhi siya diha ...*(b. 7). Dihang gihukman siya, si Jesus naghisgot ining tudlinga gikan ni propeta Daniel (7:13).

...*katawhan sa kalibotan...*(b. 7). Tan-awa ang maong panagna bahin sa gipatay nga Mesiyas (Manluluwas): "ang ilang gidunggab" – sa Zacarias 12:10.

Kaniya ang dungog ug gahom nga walay kataposan. Amen.

⁷ Tan-awa, *mianhi siya diha sa mga panganod.* Makita siya, *bisan sa naglansang niya. Ang katawhan sa kalibotan magbangotan sa iyang kamatayon.* Oo, kini ang mahitabo.

⁸ Ako ang *Alpa* ug *Omega*, "Nagingon ang Ginoong Diyos, *ang mao karon, ang kaniadto ug ang umaabot: Ang Ginoo sa kalibotan.*

• ⁹ Ako si Juan, ang igsoon nga nakig-ambit ninyo diha ni Jesus sa mga pag-antos, sa gingharian ug sa mapailubong pag-antos. Didto ko sa pulo sa Patmos, tungod sa pulong sa Diyos ug aron makasaksi ni Jesus. ¹⁰ Sa adlaw sa Ginoo misulod nako ang Espiritu. Nakadungog kog tingog sa luyo sama sa tungog sa trompeta nga miingon: ¹¹ "Isulat sa libro ang imong makita. Unya, ipadala sa pito ka Iglesia sa Efeso, sa Esmirna, sa Pergamo, sa Tiatira, sa Sardes, sa Filadelfia, ug sa Laodicea."

¹² Milingi ko aron pagtan-awg kinsay nakigsulti nako. Sa akong luyo may

...*ang Alpa (Sinugdan) ug ...*(b. 8). Naglambigit ang Diyos sa tanang panahon.

Ang Rebelasyon gihatag sa Kristyanos nga nagsugod na pag-antos tungod sa pagtoo; nagpakita nig kinsa si Cristo alang nila, ang modelo nga gisunod. Si Cristo mao ang "alagad ug saksi sa Diyos ug sa Amahan". Dili kalimtan nga ang pagkamartir pagsaksi.

• **9.** Si Juan gihukman tungod sa pagtoo, ug gihinginan sa layo, Patmos, sa tuig 95.

May panan-awon si Juan atol sa "Adlaw sa Ginoo", ang Dominggo, o adlaw sa Pagkabanhaw. Busa, kining panan-awona buhion sama sa madaagong paghuyop sa Pagkabanhaw.

...*nakita ko ang...*(b. 13). Mao ni ang makahuloganong panan-aw ni Cristo nga nagsul-ob isip pari, ug dunay bulawanong bakos sama sa hari. Ang puting buhok nagtimaan sa kinabuhing dayon.

...*naggilakgilak...*(b. 15). Walay makabuntog niya. Si Cristo nagpakita sama ni Daniel nga nagrepresentar sa Ginoo, ang Maghuhukom sa tanan (tan-awa sa 7:9).

Ang Sinugdan ug...(b. 17). Pinaagi ini si Cristo nagpaila nga Diyos Siya. Sa Biblia, kaniya ni sa sinulithan sa Diyos (tan-awa sa Isaias 44:6 ug 12).

Sa pagpadala ni Cristo sa pito ka mensahe sa

pito ka kandelero ng bulawan. ¹³ Sa taliwala nakita ko ang daw *anak sa tawo*, nga nagsul-ob og bistri nga taas kaayo, binaksan sa may dughan ug bakos nga bulawan.

¹⁴ *Sama kaputi sa delana o nyebe ang ulo ug buhok.* Ang mata daw nagdilaab nga kalayo. ¹⁵ Sama sa nag-gilakgilak nga tumbaga nga gipasinaw sa hudno ang tiil ug sama sa dahunog sa mga balud ang tingog.

¹⁶ Nakita ko ang pito ka bitoon sa tuong kamot. Ang hait nga espada nga duhay sulab miguwa sa baba ug misiga ang nawong sama sa tumang kasulaw sa adlaw.

¹⁷ Sa pagkakita natumba ko sa iyang tiilan daw patay, apan gitapin-an ko niya sa kamot ug giingnan: “Ayawg kahadlok. Ang sinugdan ko ug kataposan. ¹⁸ Ako ang nabuhi. Namatay ko ug karon buhi sa walay kataposan. Akoa ang mga lyabe sa kamatayon ug sa kalibotan sa mga patay. ¹⁹ Karon isulat ang imong nakita, ang sa karon ug ang sa umaabot. ²⁰ Hibalo ang sikreto sa pito ka bitoon nga imong nakita sa tuo

kong kamot ug sa pito ka kandelero nga bulawan. Ang pito ka bitoon mao ang mga anghel sa pito ka Iglesia ug ang mga kandelero ang mga Iglesia.

Ang pito ka mensahe

2 ^{•1} Sulati ang anghel sa Iglesia sa Efeso: “Kini ang gisulti sa nag-kupot sa pito ka bitoon sa tuong kamot ug nagsuroyuroy sa pito ka kandelero ng bulawan:

^{•2} Nasayod ko sa imong mga buhat, ang kalisdanan ug pag-antos. Dili ka makaagwanta sa nagbuhat sa daotan. Gisulayan nimo ang nagpakaapostol ug namatud-an nga bakakon sila. ³ Mapailobon ka ug nag-antos tungod sa akong ngalan ug wala kawad-ig kada-sig. ⁴ Apan may ikasaway ko nimo: nahanaw ang una mong gugma. ⁵ Timan-ig diin ka mapukan. Pagbag-o aron makabuhat ka sa naandan gikan sa sinugdan. Kon dili, moanha ug kuhaon ko ang imong kandelero sa nahimutangan. Kini ang akong buhatan kon dili ka maghinulsol. ⁶ Gikasilagan mo ang gibuhat sa mga Nicolaita nga

mga simbahan, wala magpaila nga tawo siya sa karaang panahon kondili, Diyos nga nagkupot sa kapalaran sa Simbahan.

Ang hait nga...(b. 16). Ang pulong sa Diyos nga dili kapugngan molagbas sa kasingkasing ug kanunayang mahingpit sa panghitabo. Nakigharong ni sa kamatayon ug sama kaepektibo sa pagluwas ini.

Kapin sa pito ka simbahan ang diha sa Asia. Apan ang pito nagkahulog kahingpitan. Ang pito ka simbahan nagrepresentar sa tanang Kristohanong katilingban. Ang pito hingpit nga numero busa, sa “Rebelasyon”, ang ngalan ni *Cristo*, gilitik sa pito ka higayon, ang *Jesus* sa 14, ug ang *Kordero* (si *Cristo*) sa 18. May pito ka panagna bahin sa kadaogan ni *Cristo* uban sa iyang katawhan, ug pito ka kabulahanan sama sa naa sa Ebanghelyo: “Bulahan...”

• 2.1 Ang pito ka mensahe, nagsugod sa mga pulong: “Nasayod ko.” Si *Cristo* nakakita, nasayod ug nahigugma sa iyang Simbahan. Nagsugod siya sa pag-ila sa mga maayo unya pa siya mangasaba. Nagpabilin si *Cristo* nga dili makita, apan Ginoo Siya.

Ang mga mensahe nagpadayag sa kalisdanan nga giatubang sa mga simbahan sa Asia:

– Dinhi naa ang pangbingkil sa mga Judio ug sa mga pagano: mga pagsulay alang sa paglahutay sa mga magtotoo.

– Sa laing bahin, naa ang mga “Nicolaita”, *Kristyanos* nga dili buot mahimulag sa mga pagano, midawat gani ug miapil-apil sa mga bangketi sa ilang mga templo diin mokaon sila sa karne nga gisakripisyo alang sa mga diosdios. Hulga ni sa pagtoo.

– Ang kataposang pagsulay mao ang nagsukad sa panahon: ang gugma nga napukaw sa sinugdanan pa sa pagbag-o, nag-anam og kabugnaw.

• 2. Nag-una ang Efeso, kay ang inahan man ni nga Simbahan. Nagwali si Pablo didto sa duha ka tuig (Buhat 19:8). Sa kadugayan, si Juan mipuyo didto busa, mikaylap ang iyang awtoridad sa tanang simbahan sa probinsya sa Asia.

Mapailobon ka...(b. 3). Samtang wala ang mga apostol, gisalikway sa simbahan ang mga mining propeta ug giampingan ang tinuod nga pagtoo.

...nahanaw ang...(b. 4). Pila kaha ka detalye nga lisod ipunting aron matagamtam ang kainit sa gugma sa usa ka katilingban, o dili ba, ikapadayag nga ang katilingban walay unod sa tinuod, mainiton, ug matinud-anong Gugma sa Diyos! Akong kuhaon ang imong kandelero: nagpasabot nga akong silotan ang inyong pangulo.”

Ang kahoy sa kinabuhi mao ang *kinabuhing dayon* (tan-awa ang Genesis 2:9).

gikasilagan pod nako ug nakaayo nimo. ⁷ Ang may dalunggan mamati sa mensahe sa Espiritu sa mga Iglesia: Ang madaogon pakan-on ko sa bunga sa kahoy sa kinabuhi sa paraiso sa Diyos.”

• ⁸ Sulati ang anghel sa Iglesia sa Esmirna: “Ang Sinugdan ug Kataposan nga namatay ug nabanhaw, miingon:

⁹ Nasayod ko sa imong mga pag-sulay ug kakabos, hinuon dato kaayo ka. Gitampalas ka sa nagpakaJudio, apan sa tinud-anay mga sakop sila sa sinagoga ni Satanas. ¹⁰ Ayawg kahad-loki ang mahitabo nimo. Bilanggoon sa Yawa ang pipila ninyo aron sulayan sa ka adlaw. Pabilin nga matinud-anon hangtod sa kamatayon, kay purong-purongan tikaw sa kinabuhi. ¹¹ Ang may dalunggan, pamati sa mensahe sa Espiritu sa mga Iglesia: Ang madaogon way angayng kahadlok sa ikaduhang kamatayon.”

• ¹² Sulati ang anghel sa Iglesia sa Pergamo: “Kini ang giingon sa nagku-pot sa hait ug duhay sulab nga espada.

• 8. Ang Simbahan sa Esmirna nagpundok sa kabos nga katawhan sulod sa adunahang syudad. Sa pagkatinuod, adunahan ni sa mata sa Diyos nga nagsulay ini aron magmabungahan.

...*pipila ninyo...*(b. 10). Ang numero 10 may kalabotan sa panahon kanus-a nagmando ang daotan. Busa, nagpahibalo ni sa pagsulay nga molungtad sa mubong panahon.

...*way angayng...*(b. 11) (tan-awa ang Rebelasyon 20:14). Nagpasabot ni sa panghimaraot hangtod sa kahangtoran, diin nahimulag ang kalag dili sa lawas kondili, sa Diyos.

...*nagpakaJudio* (b. 9). Kay magtotoo man sila ug katawhan sa Diyos, ang Kristyanos matuod nga mga anak ni Abraham ug tinuod nga mga Judio.

Ang mga Judio, kay natawong Judio, apan wala motoo, nawad-an sa katungod pagpasundayag sa ilang ngalan. Busa, ang ilang “Sinagoga”, o panagtigom, maiya ni Satanas, tungod sa pagsupak sa Simbahan.

• 12. Ang Pergamo dunay pribilihiyo sa pagka mahinungdanong sentro sa pagsimba sa mga pagano: Mao ni ang “trono ni Satanas”.

...*nagmatinud-anon...*(b. 13). Ang ngalan ni Cristo: “Ginoo”. Panahon ni nga ang mga imperador sa Roma nagpatawag sa kaugalingon nga “ginoo”, ug nagpasimba daw dios. Busa, napugos ang Kristyanos sa pagpili tali sa pagsimba sa

¹³ Nasayod ko nga nagpuyo mo sa nahimutangan sa trono ni Satanas. Apan nagmatinud-anon gihapon mo sa akong ngalan. Wala ko ninyo isalikway, bisan sa pagpatay ni Antipas, ang tinuay kong saksi, sa inyong lugar, ang gipuy-an ni Satanas. ¹⁴ Apan may mga mulo ko batok ninyo, kay ang uban naghupot sa mga pagtulon-an ni Balaam nga gitudlo ni Balac: unsaon pagtintal sa mga Israelita sa pagkaon sa gihalad sa mga diosdios ug sa pagpanapaw. ¹⁵ Ang uban nagsubay sa pagtulon-an sa mga Nicolaita. ¹⁶ Busa, paghinulsol. Kon dili gani, moanha ko sa labing dali aron pagpakigsangka ninyo. Gamiton ko ang espada sa akong baba.

¹⁷ Ang may dalunggan, pamati sa isulti sa Espiritu sa mga Iglesia: Sa mananaog ihatag ko ang tinagoang manna ug ang puting bato pinatikan sa bag-o niyang ngalan. Way laing masayod ini gawas sa nakadawat sa bato.”

• ¹⁸ Sulati ang anghel sa Iglesia sa Tiatira: “Nag-ingon ang anak sa Diyos kansang mata nagdilaab sa kalayo, ug

imperador nga gisugo sa tanan ubos sa bug-at nga silot, ug sa pagkamatinud-anon kang Cristo.

Ang simbahan sa Pergamo nakaangkon sa dungog nga usa sa iyang sakop nahimong unang martir sa probinsya – si Antipas nga gihisgotan dinhi. Ang kaisog sa pagsangyaw sa tinooan atubangan sa panglutos sa mga pagano wala makapugong nga makasulod sa simbahan ang paganong panghunahuna, pinaagi sa mga Nicolaita, nga gihisgotan na sa unahan. Sa pag-apil sa paganong seremonyas, ug sa pagbalik sa gawasnong pakighilawas sa mga pagano nahulga nga mabungkag ang Simbahan.

...*moanha ko...*(b. 16). Sa unang Simbahan, ang pagpangilabot sa Espiritu Santo mabati sa tanang panahon. Mosulti ang propeta, ug itumbok ang sad-an, ug sa dili madugay moabot kanila ang katalagman.

Ang *puting bato* timaan sa kalipay. Ang *bag-ong ngalan* (tan-awa ang Isaia 65:15) *pagbag-o* sa kailadman sa pagkasiya sa kristyano: ang pagpuyo nga nagtubo sa pagtoo sinugdan sa bag-ong pagkatawo nga tataw kaayong mapadayag didto sa langit. Ang *tinagong manna* (17): si Cristo mao ang gahom ug tinubdan sa kinabuhi (Juan 6:48) alang sa matinud-anon kaniya.

• 18. Sa Biblia, ang “Jezabel” ngalan sa dili balaang babaye (tan-awa ang 1 Hari 19). Gipasabot dinhi ang Nicolaitang propeta. Ang

tiil, sa pinasinawng tumbaga. ¹⁹ Nasayod ko sa mga maayo mong buhat: ang gugma, pagtoo, pag-alagad, pailob ug mga ulahing buhat nga mas mahinungdanon pa kay sa una.

²⁰ Apan may mulo ko batok nimo. Gipasagdan nimo si Jezabel, ang baba-yeng nagtawag sa kaugalingon nga propeta ug naglingla sa akong mga sulugoon ug nagtudlo nila sa pamuta ug sa pagkaon sa mga halad sa diosdios. ²¹ Gihatagan ko siyang higayon sa paghinulsol, apan nagdumili siya pag-biya sa pamuta. ²² Busa, pabuy-oron ko sa higdaanan ug sulayan ko siya ug ang iyang mga kasiping sa panapaw hangtod nga magbasol sila sa daotang buhat. ²³ Patyon ko ang sumusunod. Ang tanang Iglesia makaila nga akoy nakasimba sa inyong salabotan ug kasingkasing. Gantihan tamo sumala sa inyong binuhatan.

²⁴ Karon, pamatia ko, kamong uban sa Tiatira nga wala pa magbaton sa maong pagtulon-an ug wala pa masayod sa gitawag og mga “sikreto ni Satanas.” Wala koy kapasikaran sa pagsilot ninyo. ²⁵ Pabilin sa mga maayong hiyas hangtod sa akong pag-abot. ²⁶ *Hatagan kog gahom sa kanasoran* ang mananaog ug ang nag-subay sa akong agianan hangtod sa kataposan. ²⁷ *Magmando siya sa put-hawng sungkod ug dugmokon sila sama sa mga kulon nga hinimo sa yuta.* Mahisama siya nako nga nakadawat ining gahoma sa Amahan.

iyang mga hinigugma ug anak mga sumusunod niya.

Ang *pagsimba sa diosdios* gitawag sab nga “panapaw” o “pamuta”: ang katawhan nga nagtoo iya na sa Diyos, sama nga ang asawa iya sa bana; ug ang pagbudhi mao ang paghimo sa kaugalingon nga puta. Sa pagkatinuod, ang nagsimba sa diosdios wala magtahod sa disiplinang pakighilawas nga gibalao sa pagtoo. Busa, kon ang “Rebelasyon” maghigot sa pamuta, pagsimba ni sa diosdios, ug imoralidad sa pakighilawas.

Magmando siya...(b. 27). Nagsaad nig bahin sa kadaogan ni Cristo alang sa molahutay (tan-awa ang Salmo 2); madawat niya ang Bitoon sa Kabuntagon – si Cristo mismo (tan-awa ang Rebelasyon 22:15).

²⁸ Dugang pa, hatagan ko siya sa Bitoon sa Kabuntagon.

²⁹ Ang may mga dalunggan, pamati sa gisulti sa Espiritu sa mga Iglesia.

3 ^{•1} Sulati ang anghel sa Iglesia sa Sardes: “Kini ang mensahe sa naghupot sa pito ka Espiritu sa Diyos, ug pito ka bitoon:

Nasayod ko sa imong bili. Nagpatoo ka nga buhi ka pa, apan patay na diay. ² Mata ug lig-ona ang nahibilin nga wala pa mamatay. Napalangan ko nga ang imong mga buhat dili pa hingpit sa mata sa Diyos. ³ Hinumdumi ang gipatudlo ninyo. Pagbag-o sa inyong kinabuhi. Kon dili mo magbasol ug mag-usab, nan, moanha ko nga wala damha daw kawatan. ⁴ Apan may mga tawo pa sa Sardes nga wala magbulingbuling sa kupo. Manguban sila nako sinul-obag puti, kay takos sila. ⁵ Ang mananaog sul-obag puti ug dili ko kuhaon ang iyang ngalan sa listahan sa kinabuhi. Angkonon ko siya nga akoa atubangan sa akong Amahan ug sa iyang mga anghel.

⁶ Ang may dalunggan, pamati sa gipamulong sa Espiritu sa mga Iglesia.”

^{•7} Sulati ang anghel sa Iglesia sa Filadelfia: “Kini ang mensahe nga giingon sa balaan ug sa matinud-anon nga nagkupot sa Iyabe ni David. Walay makasira sa iyang ablihan ug walay makaabli sa sirhan.

• 3.1 Mubo ning mensahe alang sa himalatyong simbahan. Sa kinatibuk-an (Katoliko) ang simbahan gisaarang magpabilin. Apan ang usa ka simbahan mahimong mawala.

Ang “pagbisti sa puti”, nagpasabot sa kailadman sa *kinabuhi*: nga gisul-oban ni Cristo (tan-awa ang Efeso 4:24). Sa Rebelasyon, ang puti nagkahulog kalipay, kalig-on, kadaogan ug himaya nga walay kataposan.

• 7. Mensahe ni sa paghupay ug paglaom alang sa naglihok nga matinud-anon uban sa Espiritu Santo, apan nahasol sa daghang kalisdanan sa gimbuhaton.

...*nagkupot sa Iyabe...*(b. 7) (tan-awa ang Isaias 22:22). Si Cristo dunay hingpit nga gahom sa “balay ni David”, ang iyang katawhan.

⁸Nasayod ko sa imong bili. Gibuksan ko alang nimo ang pultahan nga walay makasira. Kay gihuptan mo ang akong Pulong ug wala ko nimo isalikway bisan sa kadyotay sa imong gahom. ⁹Ang pipila sa sinagoga ni Satan akong ihatag nimo. NagpakaJudio sila, apan mga bakakon. Payukboon ko sila sa imong tiilan ug moila sila nga hinigugma tikaw.

¹⁰Tungod sa mapailobon mong pagtuman sa akong mga sugo, sa akong bahin luwason tikaw sa lisod nga pag-sulay nga mahiagoman sa kalibotan. Sulayan ang katawhan sa kalibotan. ¹¹Duol na ang akong pag-abot. Hupti pag-ayo ang imong gibatonan, aron dili makuha sa lain ang purongpurong. ¹²Himoon ko ang mananaog nga haligi sa santwaryo sa akong Diyos diin magpabilin siya sa kahangtoran. Patikan ko siya sa ngalan sa akong Diyos ug sa syudad sa akong Diyos, ang bag-ong Jerusalem nga maggikan sa akong Diyos sa langit ug sa kaugalingon kong ngalan. ¹³Ang may dalunggan, pamati sa gisulti sa Espiritu sa mga Iglesia.

• ¹⁴Sulati ang Anghel sa Iglesia sa Laodicea: “Kini ang giingon sa Amen,

ang matinud-anon ug matuod nga saksi, ang sinugdan sa tanang binuhat sa Diyos:

¹⁵Nasayod ko sa imong binuhatan. Dili ka init, ug dili sab bugnaw. Mas bale pa kon bugnaw ka o init ba hi-noon. ¹⁶Apan kay inadlaw man lang, isuka tikaw. ¹⁷Sa pagtoo nimo dato ka ug nagtapok og daghang butang sa ingon nga dili ka makulangan. Wala ka masayod nga makaluluoy ka diay, kabos, buta ug hubo.

¹⁸Busa, tambagan tikaw. Palit nako sa matuod nga bulawan nga makadato nimo, sa puting bisti nga ikatabon sa hubo mong lawas ug sa tambal sa imong mata aron makakita ka. ¹⁹Gikasab-an ug gibaadlong ko ang hinigugma. Pagmatinud-anon ug paghinulsol sa imong mga sala. ²⁰Anaa, nagbarog ko sa pultahan ug nanuktok. Kon may makadungog sa akong tingog ug mangabli, mosulod ug makigsalo ko niya. Makigsalo sab siya nako. ²¹Patuparon nako sa akong trono ang mananaog ingon nga nagmadaogon ko ug mitupad sa akong Amahan. ²²Ang may dalunggan, pamati sa gisulti sa Espiritu sa mga Iglesia.”

BALIK-LANTAW SA NANGAGI: CRISTO UG ISRAEL

Ang trono sa langit

4 • ¹Sa pagkahuman, mihangad ko sa bungbong sa langit ug naka-

kita sa binuksang pultahan. Ang tingog nga kanhi akong nadungog nga nag-sulti sama sa tunog sa trompeta mi-

Nag-andam Siya og mabungahong gimbuhaton alang sa molahutay sa lisod nga panahon, ug dili makita ang bunga sa mga buhat.

Gibuksan ko...(b. 8), nagpasabot: Nag-andam kog malamposon nga buluhaton. Adunay kondisyon: ang pag-amping sa Pulong sa Diyos ug ang kamatinud-anon kaniya.

• 14. *Dili ka init...*(b. 15). Nagpasabot ni o sa dili matoohon nga wala magpakabana sa pagtoo o sa matoohon seryoso nga midawat sa gugma sa Diyos uban sa matinud-anong pagtugyan sa kaugalingon. Mahanduraw dayon kining katilingbana nga gilangkoban sa mga maayo ug dili hilabtanong mga tawo: relihiyosong grupo, apan dili mga saksi sa madaogong Cristo.

Ang Laodicea dunay init ug bugnawng tubig.

Nahimo sab dinhi ang panghinlo sa mata nga nainila sa pagpahiuli sa panan-aw.

Ang “Amen” nagkahulogag: “tinuod ni, o gitugyan ko ang kaugalingon ining paagiha.” Si Cristo mao ang “Amen” sa Amahan. Ang iyang pagtugyan alang nato katumanan sa Iyang mga saad (tan-awa ang 2 Cor 1:20). Kay si Cristo mao man ang Amen, gitawag ta sa tinud-anayng pagtahan sa kaugalingon sa Diyos aron pagtuman sa Iyang mga plano.

• 4.1 Human sa mga mensahe sa mga simbahan sa Asia, dunay mga panan-awon nga naghupot sa kahulogan sa kasaysayan.

– Sa mga kapitulo 4-11, naghulagway si Juan sa kahulogan sa kasaysayan sa Israel hangtod sa pagsangyaw sa Ebanghelyo.

ingon: “Saka ngari. Pakitaon tikaw sa mahitabo sa umaabot nga panahon.”² Dihadiha gihakop ko sa Espiritu. Sa langit dihay trono nga may naglingkod³ nga samag panagway sa mga bilil-hong bato nga haspe ug sardonise. Gilibotan ang trono sa bangaw nga daw Esmeralda.

⁴ Alirong sa trono may 24 ka laing trono diin naglingkod ang 24 ka magulang nga nagbistig puti ug gipurong-purongag bulawan ang ulo. ⁵ Nagpangilat gikan sa trono ug nagdalugdog. Sa atubangan dunay pito ka nagsigang sulo – ang pito ka espiritu sa Diyos.

⁶ May plataporma pod nga morag dagat nga bildo, tin-aw kaayo. Sa mga kilid ug alirong sa trono dunay upat ka buhing binuhat lukop sa mata sa atubangan ug sa likod. ⁷ Ang unang binuhat sama sa liyon, ang ikaduha sa torong baka, ang ikatulo sa tawo ug ang ikaupat sa naglupad nga agila. ⁸ Ang matag usa dunay unom ka pako nga puno sa mata. Nalukop ang lawas sa mata sa sulod ug sa gawas. Adlaw ug gabii nag-awit sila sa walay hunong:

– Sa mga kapitulo 12-21, giandam ta niya sa pagsabot sa kasaysayang gipuy-an nato ug sa mga pakigbisog sa Simbahan.

Isip pagsugod, kinahanglang masayran nato asa padulong ug nganong nakigbisog ta. Ang walay tumong, sa dili madugay, mawani sa nagkabanging mga bul-og. Busa, sa wala pa mapalambo ni Juan ang iyang panan-awon sa kasaysayan, gipakita ta niya sa dili mausab nga sentro, sinugdan ug padulngan sa tanang butang ug panghitabo.

...*binuksang pultahan...*(b.1). Sumala sa panghunahuna adtong panahona, sa ibabaw sa langit, dunay “tubig”, nga natupong sa laing langit, ang tinuod nga langit diin nagpuyo ang Diyos.

Sa langit dihay...(b. 2). Dili ni makita, apan gibarogan sa kahayag ug kinabuhi: ang Diyos nga gipamalandongan sa Iyang Tinubdan, ang Amahan. Dili mahulagway ang nawong, apan ang tanang butang sa kinaiyahan nagkahiusa pagpadayag sa pagkaDiyos; ang makusganong gahom sa unos, ang makabibihag nga gahom sa kalayo; ang katin-aw ug kapresko sa tubig.

Ang mga magulang mao ang mga santos sa Daang Kasabotan nga nagrepresentar sa katawhang matoohon (tan-awa ang Isaias 24:23). Ang *upat ka buhing binuhat* – mga anghel – balaknong imahen nga nagpadayag sa kahamili, kalig-on, kamaalamon, ug kaabtik.

Santo, Santo, Santo ang Ginoong Diyos,
ang Ginoo sa tibuk kalibotan,
siya ang mao kaniadto, ang karon ug ang umaabot.

⁹ Sa matag higayon nga ang mga binuhat magdayeg, maghimaya ug magpasalamat sa buhi nga naglingkod sa trono hangtod sa hangtod, ¹⁰ ang 24 ka magulang mohapa ug mosimba Niya nga buhi hangtod sa hangtod. Ibutang ang korona atubangan sa trono ug moingon:

¹¹ “*Among Ginoo ug Diyos, angay ka sa himaya, pagdayeg ug gahom! Kay gibuhat mo ang tanang butang; sa imong pagbuot nangahimo sila ug nangabuhi.*”

Ang pag-abot sa Nating Kordero

5 ¹ Unya, nakita sa tuong kamot sa naglingkod sa trono ang linukot nga rolyo, sinulatan sa atubangan ug sa luyo ug may pito ka silyo. ² Misinggit sa lanog nga tingog ang usa ka gamhanang anghel: “Kinsay takos mobuklad sa rolyo ug motangtang sa silyo?”

Ang ilang mata kanunayng alisto, natutok sa Diyos ug nagkuyanap sa kusog sa Diyos sa tibuk kalibotan (tan-awa ang Esdras 1).

...*nag-awit sila...*(b. 8). Usa ni sa unang mga awit nga makita sa Rebelasyon. Sa taliwala naa ang Diyos, tinubdan sa tanang butang; sa panahon nga ang kinabuhi mawala, ang tanan magkatigom aron pagpasalamat sa Amahan. Unsay atong buhaton sa langit? Ang tanan pulos pagdayeg ug pasidungog sa kahibulongang pagdiskobre sa kamalungtaron sa Ginoo.

Timan-ig giunsa paghulagway ni Juan ang misteryo sa Diyos dinhi, pinaagi sa paggamit sa mga imahen gikan sa Isaias 6 ug Ezequiel 1. Ang upat ka mananap nagrepresentar sa upat ka ebanghelista, sumala sa Kristohanong arte: si Mateo ang tawo; si Marcos ang leon; si Lucas ang toro; ug si Juan ang agila.

• **5.1** Ang panan-awon nagpakita sa duha ka bag-ong elemento: ang sinilyohang libro ug ang Kordero. Ang kasaysayan sa Israel (mabasa sa Biblia) ug si Cristo.

Ang mga magbabasa ni Juan dunay libro, ang Daang Kasabotan. Alang sa may kagikang Judio, kasaysayan to sa ilang kaliwatan. Apan basahon sab ni sa ubang Kristyanos, sa kasaysayan sa ubang katawhan, kay giandam dinhi ang kaluwasan sa tanan.

Ang Judiong nasod nagun-ob mga 20 na ka

³ Apan walay takos sa langit, o sa yuta o sa ilawom sa yuta sa pagbukhad sa rolyo ug pagbasa sa nasulat. ⁴ Mihilak ko pag-ayo sa pagkakita nga walay nakaplagang takos sa pagbukas ug pagbasa sa rolyo. ⁵ Unya, miingon nako ang usa sa mga magulang: “Ayawg hilak. Tan-awa, ang Liyon sa tribu ni Juda, ang gamhanang kaliwat ni David nagmadaogon. Tangtangan niya ang mga silyo ug bukharon ang rolyo.”

⁶ Dayon nakita ko sunod sa trono nga gilibotan sa upat ka buhing binuhat ug sa 24 ka magulang ang kordero nga nagbarog ug may mga timailhan sa kamatayon. May pito siya ka sungay ug pito ka mata, ang pito ka Espiritu sa Diyos nga gipadala sa tibuok kalibotan.

⁷ Miduol ang Nating Kordero sa naglingkod sa trono ug gikuha ang rolyo sa tuong kamot. ⁸ Ang upat ka buhing binuhat ug ang 24 ka magulang nanghapa atubangan sa Nating Kordero. Ang tanan nagdalag alpa ug bulawang tasa puno sa insenso, ang mga pagampo sa mga balaan.

⁹ Kini ang bag-ong awit:

Takos ka sa pagkuha sa rolyo ug pagtangtang sa mga silyo.

tuig sumala sa panagna ni Jesus (Mc 13). Ang mga Kristohanong Judio nangutana sa kaugalingon: Kon si Cristo ang gisaad nga Manluluwas, nganong natapos man sa samang kadaot nga Israel? Ug ngano nga ang katawhang Judio nga gipahibalo sa Balaang Kasulatan wala man moila sa Manluluwas?

Dinhi, gisulitihan ta nga bisag naa sa Libro ang panghitabo, ug ang maong Libro *sinilyohan* - walay nasayod sa plano sa Diyos alang sa iyang katawhan, o makatawag sa Diyos aron pagsugilon. Si Cristo lang ang makapadayag sa misteryo sa kamatayon ug sa pagkabanhaw nga natuman na sa kasaysayan ug siya ray makahimo, kay mitugyan siya sa kaugalingon sa kamatayon alang sa tanan: “Takos ka sa pagkuha sa rolyo” (9).

Mabasa ni Cristo sa Libro ang kasaysayan ug ang kapalaran sa tawo (gahom, bahandi ug kaalam: b: 12). Labaw pa, tag-iya siya sa Libro, ug sa pagsalikway niya sa Israel, ang katawhan sa mga pari (Ex 19:5), gitukod ang kaugalingong

Kay gipatay ka ug pinaagi sa dugo gitubos mo ang mga tawo sa tanang rasa, katawhan ug kanasoran alang sa Diyos.

¹⁰ *Gihimo mo silang gingharian ug kaparian alang sa atong Diyos. Magmando sila sa tibuok kalibotan.*

¹¹ Mipadayon ko pagtan-aw ug nakadungog sa kagahob sa panon sa mga anghel nga nag-alirong sa trono uban sa upat ka buhing binuhat ug mga magulang. ¹² Nag-awit sila sa kusog nga tingog:

Takos ang Nating Kordero nga gipatay sa pagdawat sa gahom ug bahandi, sa kaalam ug kusog, sa dungog, himaya ug pagdayeg.

¹³ Unya, nadungog ko ang tingog sa tibuok kalibotan, sa langit, yuta, kadagatan ug sa dapit sa mga patay. Ang tanang binuhat misinggit sa pag-ingon:

Alang sa naglingkod sa trono ug sa Nating Kordero ang dungog, ang himaya ug ang gahom hangtod sa kahangtoran!

¹⁴ Ang upat ka buhing binuhat mitubag: “Amen;” samtang ang mga magulang mihapa ug misimba niya.

Gingharian ug mga pari, ang Simbahan (1 P 2:9), sumala sa giingon sa b.10.

...ang Kordero...(b. 6). Ang maong panawon magdala nato sa Pagkabanhaw. Samtang ang Ebanghelyo nagsaysay sa pagkabanhaw ni Jesus sumala sa nasayran sa iyang mga tinun-an dinhi sa kalibotan, karon nia ta sa langit aron pagpamalandong sa nabanhawng Cristo nga misulod sa mahimayaong kalibotan. Nagtingog siya nga mahimayaon human sa pagsakripisyo, apan nagpabiling pinatikan sa iyang kasakit uban sa katawhan.

Ang pito ka sungay ug pito ka mata nagpadayag sa kahingpit sa gahom ug kahibalo sa Nabanhawng Cristo. Atubangan sa tanang gahom sa kalibotan ug sa langit, anang adlaw, moanha siya nga may gahom sa pagkuha sa libro sa kamot sa Amahan.

Tan-awon nato naunsa nga sa Pagkabanhaw ang mao gihapong pagdayeg sa Diyos, gihatag sa Kordero; sa pagkabanhaw, nagpakita si Cristo uban ang himaya nga angay niya: ang iya sa Diyos.

Ang pito ka silyo

6 • ¹ Nakita ko ang Nating Kordero nga mitangtang sa unang silyo ug nakadungog sa tingog sa usa sa upat ka buhing binuhat sama sa dalugdug nga nag-ingon: “Dali ug tan-aw.” ² Unya, miguwa ang puting kabayo. Ang nagkabayo nagdalag pana. Gikoronahan siya unya, milakaw ingon nga madaogong manggugubat nga mopadayon sa pagpamihag.

³ Sa pagtangtang sa ikaduhang silyo nadungog ko ang singgit sa ikaduhang buhi nga binuhat: “Dali ngari.” ⁴ Miguwa ang laing kabayo nga samag kolor sa kalayo. Ang nagkabayo gimandoan sa pagdalag kagubot sa kalibotan aron magpinatyanay ang katawhan. Gihtagtan siya og dakong espada.

⁵ Sa pagtangtang sa Nating Kordero sa ikatulong silyo, nadungog ko ang singgit sa ikatulong buhi nga binuhat: “Dali ngari.” Nakita ko ang itom nga kabayo ug ang nagsakay nga nagbitbit og timbangan. ⁶ Taliwala sa upat ka buhing binuhat may tingog nga nadungog: “Usa ka sukod sa trigo o tulo ka sukod sa sebada ang mapalit sa salapi. Ayawg pasagdi nga madaot ang lana o ang bino.”

⁷ Sa pagtangtang niya sa ikaupat nga silyo, nadungog ko ang singgit sa ikaupat nga buhing binuhat: “Dali ngari.” ⁸ Mipakita ang kabayo nga lunhaw-berde. Ang nagsakay ginganlag *Kamatayon*, ug *gisunod siya ni Ha-*

des, ang dapit sa mga patay. Gitugtan siya sa pagpatay sa espada, gutom, katalagman ug sa mga bangis nga mananap, sa ikaupat nga bahin sa mga lumolupyo sa kalibotan.

⁹ Sa pagtangtang sa Nating Kordero sa ikalimang silyo, nakita ko ilawom sa halaran ang espiritu sa nagsangyaw sa pulong sa Diyos ug gipamatay tungod ini. ¹⁰ Lanog silang misinggit: “Balaan ug tarong nga Diyos, kanus-a pa nimo hukmi ug panimasli ang among dugo sa nagpuyo sa kalibotan?” ¹¹ Unya, ang usag usa gihatagag bisting puti. Gipa-abot sila hangtod nga mainsakto ang gidaghanon inig-abot sa kaigsoonan ug kauban nga sama nila pamatyon pod.

¹² Mipadayon ang akong pananawon. Sa pagtangtang sa ikaunom nga silyo sa Nating Kordero, milinog og kusog kaayo. Miitom ang adlaw, sama sa bisti alang sa pagbangotan. Mipula ang bulan. ¹³ Ang mga bitoon nangatag sa yuta sama sa mga igos nga gihuros sa kusog nga hangin. ¹⁴ Ang kalangitan gilukotlukot sama sa basahon nga gipilupilo. Ang kabungtoran ug kapuloan nangabalhin sa nahimutang. ¹⁵ Nanago sa mga langob ug sa mga bato sa kabukiran ang mga hari sa yuta ug mga pangulo, ang kasundalohan, mga dato ug gamhanan, ang tanang katawhan, ulipon ug gawasnon. Nagpanawag sila sa mga bato: ¹⁶ Tum-pagi ug taboni mi. Nahadlok mi sa nag-

• **6.1** ...ang Nating Kordero... (b. 1). Ang nabanhawng Cristo nagpatin-aw sa mga dagkong gahom nga nagtukmod sa dagan sa balaang kasaysayan. Sa pagsulat ini ni Juan, ang Daang Kasabotan natapos na tungod sa pagkahimugso sa Simbahan; ug, human ini, sa pagka-ug-ob sa nasod sa mga Judio – panahon sa pagpamalandong sa daghang butang.

Ang upat ka kabayo nagsimbolo sa gahom nga nag-umol sa kasaysayan sa Biblia.

Ang *nagsakay sa puting kabayo* mao ang “pulong sa Diyos”. Nagrepresentar ni sa mga pulong sa Diyos nga gihatag sa mga propeta sa Daang Kasabotan. Wala pa moabot si Cristo nga mao ang *pulong* sa Diyos; moabot ra siya sakay sa puti gihapong kabayo. (Reb 19:11).

Ang laing tulo ka kabayo, nagrepresentar og

gubat, gutom, ug kalaglagaan. Ang kalaglagaan nga maghasol sa makasasalang katawhan: kay kinahanglanon nila ang kaluwasan sa Diyos.

Sa ikalima nga silyo, lain na sab nga dili makitang gahom ang mipalihok sa balaang kasaysayan: ang panginahanglan sa hustisya alang sa dugo sa mga martir nga, sa wala pa si Cristo, nakaambit sa iyang kadaogan (busa, nagsul-ob sa puting bisti); apan maghulat pa sila sa ubang martir – ang mga Kristiyano ug martir sa unang Simbahan, aron pakab-ot sa hustisya sa Ginoo (tan-awa ang Mt 23:25).

Sa ikaunom nga silyo, makita ang pagtunaw sa mga timaan ug kalaglagaan nga gipanagna sa mga propeta alang sa adlaw sa atong Ginoo. Natuman ni sa pagkalaglaga sa Jerusalem (Mc 13:24).

lingkod anang trono ug sa kapungot sa Nating Kordero. ¹⁷ Miabot na ang dakong adlaw sa iyang kapungot. Kinsay makaantos ini?”

Ang 144,000 ka tawo sa Israel

7 ^{• 1} Unya, may upat ka anghel nga nagtindog sa upat ka eskina sa kalibotan. Gipugngan nila ang upat ka hangin aron walay mohuros sa yuta, sa dagat ug sa mga kahoy. ² Nakita ko

⁵ Sa tribu ni Juda, 12,000;
sa tribu ni Ruben, 12,000;
sa tribu ni Gad, 12,000.

⁶ Gikan sa tribu ni Aser, 12,000;
sa tribu ni Neftali, 12,000.

⁷ Sa tribu ni Simeon, 12,000;
sa tribu ni Levi, 12,000;
sa tribu ni Isacar, 12,000.

⁸ Tribu sa banay ni Zabulon, 12,000;
sa tribu ni Jose, 12,000; ug
sa tribu ni Benjamin, 12,000.

⁹ Dayon, nakita ang dakong panon sa katawhan. Walay makaihap sa gidaghanon, gikan sa matag nasod, kaliwat ug pinulongan. Nagtindog sila atubangan sa trono sa Nating Kordero, nagsul-ob og puti,¹⁰ nagbitbit og mga lukay ug naninggig: “Ang Diyos lang nga naglingkod anang trono ug ang Nating Kordero ang makaluwas.”

¹¹ Ang tanang anghel, ang mga magulang ug ang upat ka buhing binuhat miyukbo atubangan sa trono nga sang-

ang laing anghel nga mikayab gikan sa sidlakan nga nagdala sa patik sa buhing Diyos. Gimandoan niya ang upat ka anghel nga dunay gahom sa paglaglag sa kalibotan ug dagat: ³ “Ayaw daota ang kalibotan, ang dagat o mga kahoy sa dili pa mapatikan ang agtang sa mga sulugoon sa Diyos.”

⁴ Unya, nadungog ko ang gidaghanon sa napatikan, 144,000 sa mga banay sa Israel:

ko sa yuta ang nawong aron pagsimba sa Diyos. ¹² Miingon sila:

*Amen. Ang pagdayeg,
dungog, himaya,
pasalamat, gahom ug kusog
iya sa Diyos hangtod sa
kahangtoran. Amen!*

¹³ Anang higayona, miingon ang usa ka magulang: “Kinsay nagbistig puti, ug diin sila gikan?” ¹⁴ Mitubag ko: “Nyor, ikay mas nasayod.” Ug miingon

• **7.1 Ayaw daota...**(b. 3). Ining kataposang takna, sa wala pa tak-opi ang Daang Kasabotan ug napakuyanap ang pagsalikway sa mga Judio, gianinaw ni Juan ang mga panalangan sa Diyos, sulod sa katuigan alang sa piniling katawhan.

Ang pagsalikway sa mga Judio kang Jesus morag hingpit nga kapakyasan. Hinuon, si Juan naghatag og malaomong panan-awon. Ang mga anghel nagpunting sa pinili. Dunay 12,000 ka pinili sa matag tribu. Nasayran nga ang 12 numero sa kapuno, ug ang numero sa pinili maoy kinadak-an. Wala makawang ang Diyos.

Kinsay mga pinili? Sa usa ka bahin, ang mga Judio nga nagsunod ni Jesus; ang wala motoo niya, apan dili tinuyo, ug naluwat sa Iyang kamatayon ug pagkabanhaw.

Busa, dunay maihap nga nangaluwas sa unang katawhan sa Diyos – ang Israel. Unya, mosunod paggula ang bagang katawhan nga dili maihap.

...*nakita ang...*(b. 9). Ang bag-ong katawhan sa Diyos, ang sumusunod ni Cristo gikan sa kanasoran sa tibuok kalibotan inubanan sa mga matoohon sa Daang Kasabotan. Dili maihap ang dakong panon. Ang kaluwasan sa katawhan talagsaong kadaogan, bisan pa sa nakitang mapahugno nato, ang katawhan sa Diyos gindam sa tanang dapit.

Ang nanggawas...(b. 14). Kining nangaluwas klaro nga dili tanan martir, apan gitan-aw sila ni Juan nga gipabarog sa pagkamartir. Kay ang matag magtotoo dunay sumbanan sa mga martir nga naghatag sa kinabuhi tungod sa pagtoo.

siya: “Ang nanggawas sa dakong panglutos. Gipaputi ang bisti sa dugo sa Nating Kordero. ¹⁵ Nagbarog sila karon atubangan sa trono sa Diyos aron pag-alagad niya adlaw ug gabii. Ang naglingkod sa trono motabon nila sa iyang tolda. ¹⁶ Dili na sila gutomon o uhawon; dili na mapaig sa adlaw ni mangliki sa hangin ang panit. ¹⁷ Kay magbantay ang Nating Kordero sa kiliran sa trono ug magdala nila sa mga tuboran nga naghatag ug kinabuhi; *pahiran sa Diyos ang ilang luha.*”

8 • ¹ Sa pagtangtang sa Nating Kordero sa ikapitong silyo, nalukop ang tibuk langit sa kahilom sulod sa tunga sa oras. ² Unya, gitan-aw ko ang pito ka anghel nga nagtindog atubangan sa Diyos, ug gitagaag pito ka trompeta.

³ Miabot ang laing anghel ug mitindog sa atubangan sa halaran sa insenso dala ang insensaryong bulawan. Gihatagan siyag daghang insenso nga ihalad sa bulawang altar atubangan sa trono uban sa mga pag-ampo sa tanang balaan. ⁴ Mikayab ngadto sa Diyos ang panganod sa insenso uban sa mga pag-ampo sa mga balaan gikan sa kamot sa

anghel. ⁵ Unya, gipuno sa anghel ang insensaryo sa binagang uling sa altar ug gilabay sa kalibotan. Dayon, midalugdog, mikilat ug milinog.

Ang pito ka trompeta

• ⁶ Nangandam ang pito ka anghel pagpatingog sa trompeta. ⁷ Sa pagpalanog sa trompeta sa unang anghel, miulan ug yelo ug kalayo. Nasunog ang ikatulong bahin sa kalibotan, sa kakahoyan ug lunhawng sagbot.

⁸ Sa pagpalanog sa ikaduhang anghel sa trompeta, may sama sa dakong bukid nga gilabay sa dagat. Ang ikatulong bahin sa dagat nadugoon. ⁹ Dihadiha nangamatay ang ikatulong bahin sa mga mananap sa dagat ug nanganalunog ang ikatulong bahin sa mga barko.

¹⁰ Sa pagpalanog sa ikatulong anghel sa trompeta, natagak ang dakong bitoon sama sa nagdilaab nga kalayo gikan sa langit ngadto sa ikatulong bahin sa mga suba ug tinubdan sa tubig.

¹¹ Gitawag ang maong bitoon og ulod sa kahoy. Ang ikatulong bahin sa katubigan nahimong ulod sa kahoy. Nangamatay ang daghang tawo tungod sa tubig nga pait.

¹² Gipalanog sa ikaupat nga anghel

Gawas pa, si Juan nagsulti alang sa Kristyanos sa bisperas sa unang dako nga panglutos.

Ang pagdayeg, dungog... (b. 12). Lain ning awit ngadto sa Diyos, atong Manluluwas. Ang nag-awit og mga pagdayeg sa atong Ginoo nakakita nga ang tanang kaalam, gahom, ug kalig-on gikan sa kahitas-an.

• **8.1** Sa *pagtangtang...* (b. 1). Naa na ta sa kataposan sa Daang Kasabotan. Mibanos ang kahilom nga nagbalita sa pag-abot sa Ginoo. Gani, ang grabing pagkapukan sa Jerusalem usa lang ka ang-ang. Ang kataposan sa kasaysayan giuswag. Uban sa pito ka trompeta, usa ka bagong kutay sa katalagman. Wala masiguro unsay natago luyo sa maong mga simbolo. Apan sigurado nga nagpasabot ni sa panghitabo nga nahibaloan sa mga magbabasa ni Juan; panghitabo nga bag-o pa.

Sa mosunod nga mga kapitulo, dunay daghang pagpangilabot sa mga “anghel”.

Kining mga anghel – balaknon ba lang nga paagi sa pagpadayag sa pagpangilabot sa Ginoo? Sa karaang mga Libro god, kasagaran, ang “anghel” nagpasabot sa pagpangilabot sa Ginoo (tan-awa ang komentaryo sa Gen 16).

Apan hunahunaon sab nga ang minugna sa Diyos mas lapad kay sa atong makita ug maysayan. Adunay ubang binuhat nga espirituhanon nga nangilabot sa plano sa Diyos sa kalibotan.

Wala sila motoo sa mga anghel ni sa pagkabanhaw sa minatay (Buhat 23:8). Mao ni ang paghulagway ni Lucas sa mga Sadduceo, ang mga materialista sa panahon ni Jesus.

• 6. Gipadayag dinhi ang silot sa Judiong katawhan nga wala modawat ni Cristo, ginamit ang mga hulagway nga gikuha sa mga katalagman sa Ehipto, gikan sa Esdras 38-39, ug sa mga inilang sinulat. Sa unang upat ka trompeta, ang silot nakita sa gahom sa kinaiyahan nga modasmag sa nakasala. Ang ikatulo nagpakita sa mga yawan-ong gahom nga nangahulog sa yuta gikan sa kapunawpunawan. Ang ikalima nagpasabot sa pag-ilog sa mga langyaw. Ang Gubat ni sa mga Judio sa tuig 66-70 nga natapos sa pagkabihag sa Jerusalem. Apan, sama sa naa sa Ebanghelyo, ang mga panagna bahin sa kataposan sa kalibotan, diin ang unang panghitabo hulagway sa ikaduha, mao sab ang ikaunom nga trompeta nga nagbalita sa silot alang sa paganong katawhan.

ang trompeta ug ang ikatulong bahin sa adlaw, sa bulan ug sa mga bitoon nangadaot. Mingitngit ang ikatulong bahin sa adlaw, ug ang ikatulong bahin sa kahayag sa gabii.

¹³ Mipadayon ang akong pananawon unya, namatikdan ko ang agilang naglupad sa kinatas-ang langit ug mituaw sa kusog nga tingog: “Pagkaalaot! Pagkaalaot! Pagkaalaot sa mga lumolupyoy sa yuta inigpalanog sa kataposang tulo ka anghel sa trompeta.”

9 ¹ Mipalanog sa trompeta ang ikalimang anghel. Nakita ko ang bitoon nga nahulog gikan sa langit ngadto sa yuta. Gihatagan siya sa lya-be sa kinailadman sa yuta nga ² gibuksan; misulbong ang panganod sa aso daw gikan sa dakong hudno ug nakapangjob sa adlaw ug sa hangin.

³ Midagsang ang dulon gikan sa aso ug mikuyanap sa tibuok kalibotan, lala sama sa mga tanga. ⁴ Unya, gidid-an sila sa pagdaot sa mga tugwayanan, sa mga kahoy ug sa lunhawng balili. Madagmalan lang nila ang mga tawo nga walay patik sa Diyos sa agtang. ⁵ Wala sila tugti pagpatay sa mga tawo kondili, sa pagpaantos lang sulod sa lima ka bulan. Bation nila ang kasakit sama sa pinaakan sa lalang tanga. ⁶ Sulod sa lima ka bulan mangandoy ang mga tawo sa kamatayon, apan dili mamatay, kay molikay man ang kamatayon.

⁷ Ang mga dulon daw mga kabayo nga iggugubat. Sama sa tawo ang dagway ug may bulawang korona ang ulo.

⁸ Ang buhok sama sa buhok sa babaye. Ang ngipon, sa ngipon sa liyon. ⁹ Ang dughan, sa taming nga puthaw. Ang kasikas sa pako, sama kabanha sa karwahe ug mga kabayo nga nagpadulong sa gubat. ¹⁰ Lala ang mga ikog sama sa mga tanga. Dagmalan ug sakiton ini ang katawhan sulod sa lima ka bulan.

• **10.1** Sa makausa pa, ang kataposan sa tanan gipaabot uban sa ikapito nga trompeta. Apan sa wala pa ni palanoga, sa kalit lang ang pito ka dalugdog mipadayag sa katingalahang

¹¹ Ang ilang hari mao ang anghel sa kinailadman nga ginganlag: Abadon sa Hebreo, Apolion sa Griyego. (Kalaglagan sa Iningles).

¹² Ang unang kaalaot milabay na. May duha nga umaabot.

¹³ Ang ikaunom nga anghel mipalanog sa trompeta. Nadungog ko ang tingog nga naggikan sa kilid sa bulawang halaran atubangan sa Diyos.

¹⁴ Ug miingon ang anghel: “Tangtangi sa bugkos ang upat ka anghel sa may baba sa suba sa Eufrates.” ¹⁵ Gibuhian ang upat ka anghel nga dugay nang gahulat ining tuiga, ining bulana, ining adlawa, ining taknaa aron paglaglag sa ikatulong bahin sa katawhan. ¹⁶ Nasayaran ko nga ang gidaghanon sa nagkabayong sundalo mikabat og 200,000.

¹⁷ Unya, nakita ko nga ang nanagkabayo naggamit sa taming nga ingon ka pula sa kalayo, ka asul sa asiro, ka dalag sa asupre. Ang mga ulo sa kabayo daw mga ulo sa liyon ug gikan sa baba nanggawas ang kalayo, aso, ug asupre.

¹⁸ Nalaglag ang ikatulong bahin sa katawhan pinaagi sa tulo ka katalagman: kalayo, aso ug asupre nga gibulhot sa baba sa mga kabayo, ¹⁹ kay ang ilang gahom naa man sa baba. Ang ikog daw bitin nga makadaot sab.

²⁰ Bisan pa ini, wala gihapon isalikway sa ubang katawhan ang mga daotang buhat. Nagpadayon silag simba sa mga diosdios nga ginama sa bato, puthaw, kahoy o bulawan. Mga diosdios nga dili makadungog ni makakita ni makalakaw. ²¹ Wala sila moundang pagpamatay, pagpanikas, pagtagtagtag, pagpanglimbong ug pagbuhat sa kahilayan.

Natuman ang mga panagna

10 ¹ Nakita ko ang gamhanang anghel, nga mikunsad gikan sa

pulong alang sa katawhan nga nag-ingon: *Tumanon sa Diyos ang tinagoang plano sumala sa gipadayag sa mga propeta* (b. 7)

...nadungog... (b. 4) tingali ang balita nga ang

langit. Naputos siya sa bagang pangang-nod. Giliyokag bangaw ang ulo ug ang nawong sama sa adlaw. Ang mga bitiis daw mga haliging kalayo. ² Makita sa kamot ang binuklad nga basahon. Nagtindog siya sa dapit diin ang tuong tiil naugbok sa dagat ug ang wala sa yuta. ³ Midahunog ang tingog sama sa singgit sa liyon. ⁴ Unya, milanog ang pito ka dalugdog ug nagpadangat sa mensahe.

Isulat ko na unta ang mensahe sa pito ka dalugdog, dihang kalit nga nadungog ang tingog gikan sa langit nga misulti: “Ayawg ibutyag ang giingon sa pito ka dalugdog, ug ayawg isulat.”

⁵ Ang anghel nga nagtindog sa dagat ug yuta miisa sa kamot sa langit. ⁶ Nanumpa siya sa ngalan sa Diyos nga kanunayng buhi, ang nagbuhat sa langit, sa yuta, sa dagat ug sa tanang butang sa kalibotan. Miingon siya: “Sa walay paglangan, ⁷ iniglanog sa trompeta sa ikapitong anghel tumanon sa Diyos ang tinagoang plano sumala sa gipadayag sa mga propeta.

Pulong sa Diyos nahimong tawo. Bahin sa *gamay nga basahon*, naglangkob ni sa bag-ong panghitabo nga mahiuban sa pagsangyaw sa Ebanghelyo. Nagpasabot nga ang pag-abot ni Cristo wala magtapos sa kasaysayan, ni magdala sa langit dinhi sa yuta.

Kinahanglang kan-on ni Juan ang basahon – pinulongan nga atong makita sa Ezequiel (2:8-3:4). Pareho nga tam-is ug aslom: ang tingog tam-is, apan ang tahas lisod. Busa, masabtan nga ang kasaysayan sa Israel nga gihulagway sa Libro sa pito ka silyo (5:11), dili tanan balaang kasaysayan, apan ang unang bahin mao ang Daang Kasabotan.

• **11.1** Sinugdan ni sa panahon sa Ebanghelyo. Sulod sa 40 ka tuig sukad sa pagbiya ni Cristo ug sa kataposan sa Jerusalem, ang mga saksi ni Cristo nagpadala sa Ebanghelyo sa tiubok paganong kalibotan – ang gitawag ni Pablo nga “panahon sa kanasoran”; sa Palestina nahulagway ang nagpadayong krisis. Samtang ang Diyos nanalipod sa tinuod nga magsisimba (ang mga sinukod o tinakda nang daan), ang mga pagano nga Romano nagdali ug nagtamak sa mga “korte sa gawas”, nga nagrepresentar sa kadaghanan sa katawhan sa Israel nga wala moapil sa Simbahan.

Gipasidunggan dinhi ang apostoladong Kristiyan; ang mga pakigbisog, mga martir ug mga ganti.

Ang duha ka saksi naghulagway sa Kristoha-

⁸ Ang tingog nadungog ko pag-usab: “Duola ang anghel nga nagtindog sa dagat ug yuta ug kuhaa ang bukas nga basahon.” ⁹ Giduol ko ang anghel ug gipangayo ang basahon. Miingon siya: “Kuhaa ug kan-a, tam-is ni sama sa dugos diha sa imong baba, apan pait kon imo nang matulon.”

¹⁰ Gikuha ko ang gamayng basahon ug gikaon. Tam-is ni sama sa dugos sa diri pa sa akong baba, apan pait sa natulon ko na. ¹¹ Unya, giingnan ko: “Kinahanglan isangyaw mo ang pulong sa Diyos sa daghang katawhan, sa kanasoran, sa nagkalainlaing pinulongan ug sa mga hari.”

Ang duha ka saksi

11 ¹ Unya, gihatagan kog sungkod nga daw sukdanan ug giingnan: “Lakaw, sukda ang templo sa Diyos ug ang halaran. Ipha ang nanimba. ² Ayawg iapil pagsukod ang nataran, kay alang ni sa mga pagano nga moyatak sa Balaang Syudad sulod sa 42 ka bulan. ³ Ipadala ko ang duha ka

nong apostoles sa tanang panahon. Ayawg kalimot nga si Jesus nagpadala sa iyang tinun-an sa tinagurha. Ang kamatuoran nga dunay duha, nagpahinumdom sa nagkalainlaing buluhatan sa Simbahan. Ang duha ka saksi mao sab ang duha ka labing inila nga apostoles, si Pedro ug si Pablo nga pulos gipatay sa “Bantogang Syudad” – ang Roma, sa mga tuig 64-67. Si Pedro, ang unang tinugyanan sa Simbahan ni Jesus ug si Pablo ang apostol sa paganong kanasoran.

Aron masabtan ang gisulti bahin nila, makatabang kon masayran nga ang gigamit nga pagtandi gikan sa Biblia, labi na ang mga teksto nga nagpasidungog sa inilang propeta nga si Moises ug si Elias.

...*magbistig sako...*(b. 3). Ang mga apostol nagsangyaw sa paghinulsol ug mas madaginoton nga pagkinabuhi.

– *1,260 ka adlaw*, sa ato pa, tulo ug tunga ka tuig – panahon sa pagsulay.

– ...*kahoyng olibo...*(b. 4). Bililhon sila sa mata sa Diyos, (tan-awa sa Zac 4).

– ...*gahom pagtak-op...*(b. 6). Sama ni Elias, sa ato pa, ang Diyos nagtungog nila pagbuhat ug milagro.

– *Dihang matuman...*(b. 7). Ang gahom sa daotan dili makabuntog nila kon dili itugot sa Diyos. Mahitabo lang ang pagkamartir sa tukmang panahon.

– *Sulod sa tulo...*(b. 9) (simbolo sa pagsulay), bayawon sila. Gihimaya na sila sa Simbahan nga dunay mga apostol ug martir isip tigpataliwala sa

saksi nga magbistig sako aron pag-sangyaw sa akong pulong sulod sa 1,260 ka adlaw.

⁴ *Ang duha sila ka kahoyng olibo ug duha ka suga sa atubangan sa Diyos sa kalibotan.* ⁵ Kon dunay mopasipala nila, mogawas ang kalayo sa baba ug lamyon ang kaaway. Ang mopasipala nila mahiagom sa kamatayon. ⁶ May gahom sila sa pagtak-op sa langit ug pagpugong sa ulan samtang nagsangyaw sa akong pulong. May gahom sab sila sa paghimo sa tubig nga dugo ug pagpahamtang sa mga balatian sa katawhan sumala sa ilang pagbuot.

⁷ Dihang matuman na sa akong mga saksi ang ilang misyon, ang dragon gikan sa kinailadman sa yuta moas-dang ug makiggubat nila. Patyon sila. ⁸ Magbuy-od ang patayng lawas sa dalan sa dakong syudad diin gilansang sa krus ang ilang Ginoo. Gitawag nig Sodoma o Ehipto. ⁹ Sulod sa tulo ka adlaw ug tunga ang mga tawo sa tanang banay, kaliwat, pinulongan ug kanasoran mosud-ong sa mga patayng lawas. Gisugo sila sa dili paglubong ini. ¹⁰ Maglipay ang katawhan sa kamatayon sa duha ka saksi. Saulogon ni pinaagi sa pagbinayloayg gasa, kay gisakit man sila pag-ayo ining duha ka saksi samtang buhi pa.

¹¹ Apan human sa tulo ug tunga ka adlaw misulod sa patayng lawas ang espiritu sa kinabuhi gikan sa Diyos. Nanindog ang mga saksi ug gibatig dakong kahadlok ang naglantaw. ¹² Milanog ang tingog gikan sa langit: “Saka ngari.” Mikayab sila sa langit taliwala

sa mga panganod samtang nagsud-ong ang mga kaaway. ¹³ Anang higa-yona miabot ang kusog nga linog nga nakatumpag sa ika-10 nga bahin sa syudad ug nakapatay sa 7,000 ka tawo. Nangalisang ang ubang katawhan ug nagdayeg sa Diyos sa langit.

¹⁴ Milabay na ang ikaduhang kata-lagman. Moabot sa dili madugay ang ikatulo.

• ¹⁵ Gipalanog sa ikapitong anghelang trompeta ug may tingog sa langit nga nagkanayon: “Ang kalibotan maging-harian na sa atong Diyos ug ni Cristo. Maghari siya hangtod sa kahangtoran.”

¹⁶ Miyukbo ug misimba sa Diyos ang 24 ka magulang nga naglingkod sa ilang trono ¹⁷ ug miingon:

Diyos nga labing gamhanan nga mao gihapon karon ug kaniadto, nag-pasalamat mi nimo. Tungod sa imong dili kasuklang gahom nagsugod ka paghari sa tanan.

¹⁸ *Nasuko ang tanang kanasoran, apan*

miabot na ang panahon sa imong kapungot ug paghukom sa patay.

Ang panahon nga gantihan mo ang imong mga magsasangyaw ug ang tanang nagtahod sa Imong Ngalan, inila o dili.

Ug laglagon mo ang naghimog ka-daot sa kalibotan.

¹⁹ Mibukas ang santwaryo sa Diyos sa langit ug nakita ang Arka sa Kasabotan sa Diyos. Unya, may kilat, dalug-dog, linog ug mibun-ok ang kusog nga ulan.

langit. Nakaambit na sila sa pagkabanhaw ni Cristo, ug napamatud-an sa mga kaaway nga sa pagpatay sa mga saksi ni Cristo wala mabungkag ang buluhaton. Hinunoo, nagpadayon sa mada-gong paglambo.

Diin sila mamatay? Ang nagpunting sa Jerusalem ug sa Roma, nagpasabot sa mga Judio ug sa Romano sa unang 40 ka tuig sa Simbahan. Si Esteban ug si Jaime gipamatay sa mga Judio; si

Pedro ug si Pablo sa mga Romano; wala hisgito ang uban.

• 15. Sa pagbulhot sa ikapitong trompeta, gisangyaw ang sinugdang sa Gingharian sa Diyos sa kalibotan. Makita ang langitnong templo nga mopuli sa Templo sa Jerusalem, ang bag-ong Arka nga nagsimbolo sa bag-ong Kasabotan sa Diyos uban sa tanang katawhan.

ANG UMAABOT: ANG KALIBOTAN UG ANG SIMBAHAN

Ang babaye ug ang dragon

12 • ¹ Dihay dakong tilimad-on sa langit: Nagbisti sa adlaw ang babaye, diha sa iyang tiil ang bulan ug gikoronahan siyag 12 ka bitoon. ² Nag-sabak siya ug nagtyabaw sa kasakit, kay hapit na manganak.

³ Laing tilimad-on: Ang dakong dragon nga pula nga may pito ka ulo ug 10 ka sungay. May korona ang matag ulo; ⁴ gikahig sa ikog ang ikatulong bahin sa mga bitoon ug gihulog sa yuta.

Nagtindog ang dragon duol sa mag-alanak nga babaye ug nangandam paglamoy sa bata nga mogawas. ⁵ Nanganak ang babaye og batang lalaki nga maghari sa puthawng baston sa tanang kanasoran. Apan gisakmit ang bata ug gidala ngadto sa Diyos ug sa iyang trono, samtang mikagiy ang babaye sa kamingawan diin nag-andam ang Diyos og luna nga kapuy-an. Atimanon siya sulod sa 1,260 ka adlaw.

• ⁷ May gubat sa langit. Nakigsangka si Miguel ug ang kaubang mga anghel batok sa dragon ug kaubang mga pun-

dok. ⁸ Apan napildi ang dragon ug mga kauban. Busa, gihinginlan sila sa langit. ⁹ Gitambog ang dakong dragon, ang kanhi halas nga ginganlag yawa o Satanas, ang maninintal sa kalibotan. Gitambog siya uban sa iyang mga anghel.

¹⁰ Unya, nadungog ko ang lanog nga tingog gikan sa langit:

Ang kaluwasan nia uban sa gahom ug paghari sa Diyos

ingon man sa mando sa hinilogan.

Kay ang tigsumbong sa atong mga igsoon adlaw ug gabii

gihinginlan na sa langit

¹¹ *Gibuntog nila ang Yawa pinaagi sa dugo sa Kordero,*

sa kamatuoran nga ilang gisang-yaw ug sa paghalad sa

kinabuhi hangtod sa kamatayon.

¹² *Busa, pagsadya, kalangitan*

ug kamong naa dinha;

apan alaot ang yuta ug ang dagat;

mikunsad kaninyo ang Yawa nga masuk-anon,

kay mubo na lang ang iyang panahon.

• **12.1** Dinhi nagsugod ang ikaduhang bahin sa panan-awon ni Juan. Ang Simbahan mibiya sa kalibotan sa mga Judio ug mikaylap. Madaogon ni sa tanang kanasoran sa pagpakig-bisog batok sa gahom sa yawa. Naa sa sinugdang ang kutay sa pito ka timaan o panan-awon sa kalangitan. Ang unang duha nagpaila sa mga bida sa balaang kasaysayan, ang Babaye ug ang Dragon, ang katawhan sa Diyos ug ang Yawa. ...*ang babaye* (b. 1). Daw gilibotan siya sa himaya, apan nag-antos sama sa babayeng nag-bati – nagpadayag sa pagkatawhanon. Sa sinugdang sa Biblia, gipaila si Eva nga nakasala. Apan gitan-aw ang katawhan sumala sa gusto sa Diyos: nag-antos sama sa babayeng nagbati, kay ang tibuoik tang kasaysayan sakit nga pangandam alang sa atong kaluwasan. Ang babaye nanganak sa batang lalaki, si Cristo. Ang Manlu-luwas bunga sa gugma sa Diyos alang sa katawhan. Ang kaluwasan gikan sa Diyos ug sa katawhan.

Ang babaye nagpasabot sa katawhan nga mitabang sa plano sa Diyos, si Maria nga nanganak ni Jesus; siya ang Simbahan nga “mikagiy sa disyerto”, sa ato pa, nagkinabuhing espirituhanon layo sa kalibotan, apan giamuna sa pulong sa Diyos panahon sa panglutos. Kini

ang kahulogan sa “1,260 ka adlaw”, o tulo ug tunga ka tuig (tan-awa 11:11).

Ang halas mao ang gihisgotan sa unang pagpakasala, mas maayo lang nga pagkabisti. Ang pito ka ulo nagtimaan sa kadaghan sa namugna; ang 10 (dili hingpit nga numero) ka sungay - ang gahom. Nabuntog ni sa langit bisag nakadala og daghang anghel sa kapildihan (ang ikatulong bahin sa mga bitoon). (Tan-awa ang 8:10).

Bahin sa *batang lalaki*, si Satanas nangandam sa paglaglag niya sa krus, apan sa pagkabanhaw, nakaikyas siya sa halas.

• **7.** Ang plano sa Diyos alang sa kalibotan gipadayag na: ang Anak sa Diyos mahimong tawo ug mabanhaw isip Manluluwas sa tanang katawhan. Kining maong misteryo nagdalag dobli nga krisis: sa kalibotan sa mga espiritu (o mga anghel), ug sa tawhanong kalibotan.

Ang mga Judio naghunahuna nga ang mga anghel dako nga pundok sa kasundalohan nga gipangulohan ni Miguel. Sa samang paagi, ang mga yawa gipaila nga pangulo sa kasundalohan sa mga rebelding anghel, ang “mga bitoon nga nahulog sa langit.”

Ipadayag sa mosunod nga kapitulo ang yawa

• ¹³ Sa pagkasayod sa yawa nga itambog siya sa yuta, gigukod niya ang babayeng nanganak. ¹⁴ Apan gitaoran ang babaye og duha ka pako sa agila aron makalupad sa kamingawan diin atimanon siya sulod sa tulo ug tunga ka tuig. ¹⁵ Mibugwak og tubig ang dragon aron maanod ang babaye sa baha. ¹⁶ Apan gitabangan sa yuta ang babaye: Mibukas ang baba sa yuta ug gisu-yop ang baha gikan sa baba sa dragon. ¹⁷ Napungot sa babaye ang dragon ug nakiggubat sa ubang anak sa babaye – ang nagtuman sa mga sugo sa Diyos ug nagsaksi ni Jesus.

nga naglihok sa kasaysayan. Nanglimbong siya ug nagtakoban. Hinuon ang andam sa pagpasakit alang sa kamatuoran makaila niya: “Gibuntog nila ang yawa pinaagi sa dugo sa Kordero.” (12:11).

• ¹³. Ang sala ug ang pag-alsa batok sa Diyos nagsugod sa kalibotan sa mga espiritu. Kay gisalikway man sila sa kalibotan, atakihon nila ang “nagsunod sa Pulong sa Ginoo”, sugod sa labing maayong sakop sa Simbahan. Walay kataposan ang pakigbisog. Ang nagdamgog kahiusa sa tanang katawhan ining kalibotana nalimot sa presensya sa Daotan.

• **13.1** Ang yawa misulay pagsumpo sa kadaogan ni Cristo ug sa pagkombensi sa katawhan, sa pagkatinuod si Cristo dili magbuot sa kinabuhi. Kon gusto nilang mabuhì, itugyan nila ang kagawasan ug tanlag sa laing ginoo, ang politikanhong gahom.

Ang unang pundok sa Kristyanos nagpuyo sa gingharian sa Roma, diin human sa duha ka tuig nga pagdaog ug hiniusang paglihok, napundok ang nagkalainlaing katawhan. Nahibulong sila sa “Romanong kalinaw” ug sa kauswagan nga misunod. Wala nila masayri ang kakuyaw sa diniktador nga pamaagi sa katilingban: sa pagsulat ini ni Juan, si Imperador Domiciano nagsugo sa iyang gingharian sa pagyukbo niya isip ginoo.

Tungod ini ang mga Kristyano kinahanglang mopili. Kon ipadayag si Cristo nga Ginoo sa kinabuhi, atubangon nila ang panglutos. Gipunting ni Juan ang ilang katungdanan: ang pagpabiling matinud-anon kang Cristo ug ang dili pagsimba ni Cesar. Usa ka hagkom sa mga Kristyano madaogong miatubang sa kagamhanan nga diktador: ang Simbahan modaog pinaagi sa dugo sa mga martir.

Mao ni ang punto sa panan-awon karon, ang duha ka mananap nagpasabot sa duha ka gahom nga nakahiusa sa pwersa aron pag-alagad sa Dragon, ang Yawa nga nakigbatok sa Simbahan.

Sama sa tigre... (b. 2). Nagpaila ni sa gahom sa panglutos sa gingharian sa Roma kinuha sa mga

Ang mananap ug propetang bakakon

13 • ¹ Samtang didto sa baybayon, nakita ko ang mananap nga mitunga sa dagat nga may 10 ka sungay ug pito ka ulo. Sa matag ulo naulat ang tampalasang ngalan batok sa Diyos. ² Sama sa tigre ang mananap, ang tiil sama sa tiil sa oso ug ang baba daw sa liyon. Gihatag sa dragon ang iyang gahom, gingharian ug awtoridad sa mananap.

³ Ang usa ka ulo daw nasamarag grabi kaniadto, apan naulat na karon. Nahibulong ang tibuk kalibotan ug misunod ini. ⁴ Ang katawhan misimba

hulagway ni Daniel 7:3-7. Naggikan sa dagat o sa kasadpan sa Roma.

Ang kinabuhi ug gahom sa gingharian sa Roma sama sa dibuho sa Pagkabanhaw.

...*laing mananap...* (b. 11). Gikan ni sa dakong kayutaan, sa silangan sa Asia. Nagpasabot sa mga relihiyon nga nakig-indig sa Kristyanismo nga nagkapaaron-ingnon nagtanyag sa langitnong kaluwasan, apan wala panghimaraota ang sala sa kalibotan sa Roma, labi na ang pangurakot sa katilingban.

...*sama sa...* (b. 11). Kining daw Kristohanog relihiyon gipanudlo sa mga lokal ug langyawng gahom nga politikanhon: mga pastor ug binansay nga magwawali nga gibayran aron pagpabilin sa dili makiangyong pagdumala sa katilingban. Nagsangyaw sila sa pagtugyan sa daotan.

...*gipabuhat...* (b. 14). Ang mga sekta nga naghatag og dakong pagtagad sa panghimaraot sa mga diosdios diha sa Biblia, kasagaran, mao sab ang moalagad sa bag-ong mga ginoo ug nagpugos sa katawhan – binuta nga pagtugyan sa Diyos. Nag-umol silag mga tawo nga daw karnero nga dili makapangutana kon nag-alagad ba sila sa Diyos o sa yawa.

Ang taktika sa yawa naglangkob sa pakiglabigil sa mga lig-ong gahom nga may idyolohiya nga dili madawat sa Kristyanos. Mao ni ang nahitabo karon sa mga nasod nga walay pagtahod sa batakang gikinahanglan sa konsensya. Ang mga magtotoo nga gihasi sa mga pangulo ug sa publiko kansang opinyon gimaniobra sa mga modernong pamaagi sa propaganda, nakig-atubang sa dayag o nagtakobang panglutos. Ang mga ekonomikanhong suliran naghatag og bag-ong pagduot sa gahom nga makadaot sa mga tawo hangtod sa pagkawala sa panginahanglan; dili na sila makanegosyo, makatrabaho o makaeskwela (17).

Daghan nang paagi ang nagamit sa paghubad sa 666 nga miguwa sa makaduha na sa Daang Kasabotan (tan-awa 1 H 10:14 ug 2 Kro 9:13) nga nagpunting kang Solomon. Sa Rebelasyon, ang Solomon mao si Imperador Nero o ang “hari” nga may samang gigub-aton o gidaghanon sa bulawan ni Solomon.

sa dragon nga mihatag og awtoridad ug miingon: “Kinsay sama sa mananap ug kinsay makasukol niya?”

⁵Nangandak sa pinulongan ug nagpasipala sa Diyos ang mananap. Gitugtan siya paggamit sa gahom sulod sa 42 ka bulan. ⁶Gipasipad-an niya ang Diyos, ang iyang ngalan ug pinuy-anan ug ⁷gitugtan pagpakiggubat sa katawhan sa Diyos ug pagbuntog sa katawhan sa matag banay, nasod ug pinulongan. ⁸Simbahon ang mananap sa tanang lumolupyo sa kalibotan kansang mga ngalan wala pa masulat sa listahan sa kinabuhi sa Nating Kordero nga gipatay, sukad pa sa pagbuhat sa kalibotan.

⁹Ang dunay dalunggan, pamati. ¹⁰*Kon dakponon ka, nan dakpon gyod ka; kon patyonon, patyon sa espada. Panahon ni sa pagtoo ug pagpalungtad sa maayo mong buhat.*

¹¹Unya, migula ang laing mananap gikan sa ilawom sa yuta nga may duha ka sungay sa Kordero, apan sama sa dragog sinulthian. ¹²Gikahimuot pagayo sa ikaduha ang awtoridad nga gihatag sa nahauna. Gipugos sa ikaduhang mananap ang katawhan sa pagsimba sa nahauna kansang grabing samad naalim na. ¹³Nanghimo nig daghang katingalahan; mipaulan og kailayo ug gipakita sa tanan.

¹⁴Tungod ini, nalingla ang katawhan.

Gipabuhat silag larawan agig pasidungog sa mananap nga nasamdan, apan buhi gihapon. ¹⁵Gitugtan ni paghatag og espirtu sa larawan og mosulti, ug patyon ang dili mosimba. ¹⁶Ang ikaduhang mananap nagbuot nga mapatikan ang agtang o tuong kamot sa katawhan, inila o dili, dato o kabos, ulipon o gawasnon. ¹⁷Dili makapalit o makabaligya ang way patik sa ngalan sa mananap o sa numero sa iyang ngalan.

¹⁸Tan-awon nato kinsay maalamon! Kon alisto ka, masabtan nimo ang numero sa mananap. Numero ni sa tawo: 666.

144,000 ka tawo sa Bukid Sion

14 ¹Nakakita kog laing pa nanawon. Nagtindog ang Nating Kordero sa bukid Sion gilibotan sa 144,000 ka tawo pinatikan ang agtang sa ngalan sa Nating Kordero ug sa ngalan sa Amahan. ²Nadungog ko ang tingog gikan sa langit sama sa busagak sa busay ug sa sipa nga dalugdog. Nahisama ni sa mga mag-aawit nga giduyogan sa alpa.

³Nag-awit silag bag-ong awit atubangan sa trono ug sa upat ka buhing binuhat ug sa mga magulang. Walay makamao sa maong awit gawas sa 144,000 nga gitubos sa kalibotan. ⁴Nagpabilin silang putli, kay wala man makighilawas ug nagsunod sa Nating

• **14.1** Ang gahom ni Cristo nakigharong sa mga pwersa ni Satanas nga gipundok sa gingharian sa Roma. Ang Dragon magpahimulos sa higayong gihatag, kay si Cristo naghari na ug ang hukom nga motapos sa tanang panglutos, gingandam na.

Nagtindog ang...(b. 1). Ang Sion nagtimaan sa Simbahan, ang kalibotanon ug langitnong simbahan. Naghari si Cristo sa Simbahan taliwala sa panglutos. Ang pagpiog, kadena ug kamatayon dili makaabot sa tinagong templo sa tawo diin si Cristo naghatag sa kinabuhi ug presensya.

Ang 144,000 nagpunting sa mga Kristiyano sa gingharian sa Roma nga nagpabiling lig-on sa pagtoo. Silay “unang nangaluwas”, ug nagrepresentar sa mga magtotoo sa umaabot nga gatosan ka tuig.

Ang literal og paghubad sa Kasulatan nag-

ingon nga ang maluwas 144,000 lang. Apan nganong wala nila basaha ang 7:4-9 diin ang 144,000 nagrepresentar sa mga pinili sa “katawhang Judio” ug wala pay labot ang dakong panon nga dili maihap sa tanang katawhan?

Nagpabilin...(b. 4). Sa 7:9 ang Kristiyanos nga girepresentahan sa mga martir: dinhi si Juan naghisgot sa mga “putli”. May duha ni ka kahulogan (sama sa panaw). Sa usa ka bahin, wala sila magsimba sa Dragon; ug sa lain, gawasnon sila sa panglimbong ug pakighilawas.

Nag-awit silag...(b. 3). Diha nga ang Ginoo miluwas sa Israel sa Pulang Dagat, ang katawhan nag-awit sa “Awit ni Moises” (Ex 15:1). Apan karon, ang mga magtutudlo ug martir nag-awit sa Bag-ong awit aron pagsaulog sa kalingkawasan: sa kasilag, sa kaugalingong kahuyang ug sa kahadlok sa kamatayon, pinaagi ni Cristo.

Kordero. Ang una silang gipili ug gihalad sa Diyos; ⁵walay ni limbong ni ikasaway nila.

• ⁶Unya, nakita ko ang anghel nga milupad gipadala aron pagsangyaw sa maayong balita ngadto sa nagpuyo sa kalibotan, sa kanasoran, ⁷ug misinggit: “Himayaa ug pasidunggi ang Diyos, kay miabot na ang takna sa paghukom. Simbaha Siya nga nagbuhat sa langit, sa yuta, sa dagat ug sa katubigan.”

⁸May nagsunod niya nga laing anghel nga misinggit: “Napukan na ang gamhanang Babilonia nga nagpainom ug naghubog sa kanasoran sa isog nga bino sa kaulag.”

⁹Nagsunod ang ikatulong anghel ug misinggit: “Ang mosimba sa bangis nga mananap o sa larawan ini, pinatikan ang agtang o kamot, ¹⁰makainom sab sa kasuko sa Ginoo. Gibubo ni nga way sambog sa tasa sa kapungot. Pantosan siya sa kalayo ug sa asupre atubangan sa mga anghel ug sa Kordero.

¹¹Ang aso sa kasakit miulbo hangtod sa kahangtoran. Adlaw ug gabii walay hunong ang pag-antos sa misimba sa mananap o sa larawan ini o sa napatikan sa ngalan sa mananap.

¹²Panahon ni sa malungtarong pagtuman sa mga santos sa mga sugo sa Diyos, ug pagtoo ni Jesus. ¹³Unya, nandungog ko ang tingog gikan sa langit nga nag-ingon: “Sulat; Gikan karon magmalipayon na ang nangamatay sa pag-alagad sa Ginoo. Ang Espiritu mi-

ingon: Papahulaya na sila sa ilang kahago, kay nag-uban nila ang maayong binuhatan.”

¹⁴Nakita ko kining panan-awona. Nakita ko ang puting panganod nga nagsapnay sa binuhat nga sama sa anak sa tawo. May koronang bulawan ang ulo ug nagbitbit og sanggot.

¹⁵Unya, may anghel nga migula sa balay sa Diyos ug miingon sa naglingkod sa panganod: “Galaba ang anihonon. Miabot na ang hustong panahon.”

¹⁶Mibakyaw sa sanggot ang naglingkod sa panganod ug gigalab ang anihonon sa yuta.

¹⁷May laing anghel, nagbitbit sab og hait nga sanggot, nga migawas sa pinuy-anan sa Diyos. Ug lain pa nga migawas sa halaran ¹⁸ug misinggit sa nagdalag hait nga sanggot: “Gamita ang sanggot ug galaba ang mga hinog nga ubas sa parasan.” ¹⁹Busa, gigalab sa anghel ang ubas ug giitsa sa pugaanan sa kapungot sa Diyos. Gipuga ang mga ubas ug mibuhagay ang dugo gikan sa pugaanan sa giladmon nga sama sa bosal sa kabayo ug sa gilapdon nga 200 ka milya.

15 ¹Unya, nakita ko ang laing dako ug kahibulongang talan-awon sa langit: May pito ka Anghel nga nagdalag pito ka katalagman, ang kataposan, kay kataposan ni nga pagpakita sa iyang kapungot. ²Nakita ko ang sama sa bildong dagat sinagolag kala-yo ug sa daplin ang mga tawo nga nakabuntog sa mananap, sa iyang larawan ug sa numero ini.

• 6. Ang pagsangyaw sa Ebanghelyo ngadto sa pagkalaglag sa Syudad ug sa mga diosdiosini (b. 8) – gipanagna nga mao na ni ang maayong balita, apan sa kasamtangan, ang gipanglutos misaksi ni Jesus (b. 9).

Ang Babilonia ang nanglutos. Sa Biblia, nagsimbolo ni sa gahom nga nakig-away sa Diyos. Ang gipangguba nagpadayag og giunsa paghukom sa Diyos ang mga dili makiangayong istruktora.

Kon dunay mahitabo nga mga dagkong krisis ug bangis nga gubat, daghan ang moingon: “Kataposan ni sa kalibotan.” Busa, sa pagkahugno sa gingharian sa Roma sa mga 300 ka

tuig human ni Juan, daghan ang nakaingon nga kataposan to sa sibilisasyon. Apan sa dagan sa panahon, nakita nga may dako pang natad nga giablhan alang sa pagsangyaw sa Ebanghelyo.

Ang mosimba... (b. 9). Gihatagag gibug-aton ang labing kusganon nga mga pulong sa Ebanghelyo bahin sa panginahanglan sa pagsangyaw sa pagtoo sa tawo. (Mt 10:28-33).

Gikan karon... (b. 13). Si Juan nakakita sa madaogong mga martir ug sa ubang saksi ni Cristo, ug gidasig sila sa pag-ingon nga sukad sa ilang kamatayon, naambitan na ang gisaad nga kalipay nga mahingpit sa Pagkabanhaw (Fil 1:23 ug 2 Cor 5:8).

³ Nagtugtog ang madaogon sa alpa nga hinatag sa Diyos ug nag-awit sa awit ni Moises, ang sulugoon sa Diyos, ug sa awit sa Kordero:

*Ginoong Diyos nga Labing Gamhanan,
kahibulongan ang imong mga buhat.*

Gipatigbabaw mo ang hustisya ug kamatuoran,

O Hari sa tanang kanasoran.

⁴ *Kinsa ba ang magdumili pagdayeg*

ug pagpasidungog sa imong Ngalan?

Ikaw ray balaan.

Mosimba ug motahod nimo ang tanang kanasoran, kay nakita nila ang makiangayon mong hukom.

Ang pito ka tasa

⁵ Naabli ang tolda sa pinuy-anan sa Diyos ⁶ ug migula ang pito ka anghel nga nagbistig puting lino binaksan ug bulawan ang hawak; ⁷ nagdalag pito ka katalagman. Usa sa upat ka buhing binuhat mihatag sa pito ka anghel ug pito ka tasa puno sa kapungot sa Diyos nga buhi hangtod sa kahangtoran. ⁸ Ug napuno ang pinuy-anan sa Diyos ug aso gikan sa diyosnong gahom ug himaya; walay makasulod hangtod nga ang pito ka katalagman sa pito ka anghel matuman.

16 ¹ May tingog gikan sa santwaryo nga mitawag sa pito ka anghel: “Lakaw ug ibubo sa kalibotan ang kapungot sa Diyos.”

² Gibubo sa unang anghel ang tasa ug gitakboyan sa daotan ug sakit nga mga kabahong ang katawhang midawat sa patik sa mananap ug misimba sa larawan. ³ Gibubo sa ikaduhang

anghel ang iyang tasa sa dagat ug nahimong sama sa dugo sa patayng tawo, ug nangamatay ang tanang binuhat sa dagat.

⁴ Ang ikatulong anghel mibubo sa iyang tasa sa kasubaan ug sa mga tinubdan sa tubig nga nadugo. ⁵ Unya, nadungog ko ang anghel sa katubigan nga nagkanayon: “Ikaw karon ug ikaw kaniadto, O Balaang Diyos, tarong ka sa paghukom nila; ⁶ Gipaagay nila ang dugo sa katawhan sa Diyos ug sa mga propeta dayon, gipainom mo silag dugo; angay sila ini.” ⁷ May laing tingog nga nadungog gikan sa halaran: “Oo, Ginoo, Gamhanan sa kalibotan, ang imong hukom, matuod ug tarong.”

⁸ Ang ikaupat nga anghel mibubo sa iyang tasa sa adlaw ug ang kainit nagsugod pagsunog sa mga tawo. ⁹ Nasunog sila pag-ayo ug gitunglo ang Diyos nga may gahom sa maong katalagman, inay ilang ilhon.

¹⁰ Gibubo sa ikalimang anghel ang iyang tasa sa trono sa mananap, ug sa kalit lang mingitngit ang gingharian ini ug gipaak sa mga tawo ang dila tungod sa pag-antos. ¹¹ Gitunglo nila ang Langitnong Diyos tungod sa kasakit sa ilang samad, apan wala sila magbasol.

¹² Gibubo sa ikaunom nga anghel ang iyang tasa sa dakong suba sa Eufrates. Mihubas ni ug nagbilig agianan sa mga hari gikan sa sidlakan. ¹³ Nakita ko sa mga baba sa mangtas, sa mananap ug sa palsong propeta ang tulo ka hugawng espiritu sama sa mga baki. ¹⁴ Mga espiritu sila sa demonyo nga naghimog mga katingalahan ug nangadto sa mga hari sa tibuok kalibotan nga pundokon alang sa gubat sa dakong adlaw sa Diyos, ang Ginoo sa kalibotan.

• **15.5.** Dinhi mobalik ta sa gipaabot nga pagkalumpag sa Roma aron pagtan-aw sa kahulogang relihiyoso ini sa mas malamboon pa nga paagi. Ang pito ka panaksan naglangkob sa mga hulagway sa katalagman sa Ehipto ug sa nagkailanlaing tudling sa mga propeta.

Ang Armageddon (o ang Bungtod sa Meg-

gido, 16:16) nagpahinudom sa inilang pagkabuntog sa kasaysayan sa mga Judio, (2 H 23:29) ug nagsimbolo sa panagna nga mapildi didto ang pundok. Pinaagi ini, si Juan nagsangyaw sa dili kalikayang hukom sa Ginoo ug sa takna sa pagkalaglag sa nagharing mga sibilisasyon nga batok sa Kristyano.

¹⁵ “Pagbantay! Moanhi ko sama sa kawatan. Bulahan ang nagtukaw ug dili hubo, kay dili siya maulawan atubangan sa katawhan.”

¹⁶ Unya, gitigom sila sa dapit nga ginganlag Armageddon (sa pinulongan Hebreo o ang kabungtoran sa Megido).

¹⁷ Ug gibubo ang tasa sa ikapitong anghel sa kahanginan. May tingog gikan sa trono nga nadungog sa gawas nga nag-ingon: “Natapos na.” ¹⁸ Unya, mikilat, midalugdog ug milinog og kusog. Wala pay sama kakusog ining linoga sukad masukad dinhi sa kalibotan. ¹⁹ Ang dakong syudad nabahin sa tulo samtang nagun-ob ang tanang syudad sa kanasoran. Nahinumdom ang Diyos sa gamhanang Babilonia nga gipainom sa kupa ug bino sa pintas niyang kapungot.

²⁰ Nangahanaw dayon ang tanang pulo ug kabukiran. ²¹ Nangahulog gikan sa langit ngadto sa katawhan ang dagkong yelo sama kabug-at sa bato. Ug gitunglo nila ang Diyos tungod sa makalilisang nga katalagman.

Ang paghukom sa Babilonia

17 ¹ Ang usa sa pito ka ange nga nagdalag pito ka tasa miduol nako ug miingon: “Dali ngari, pakitaon tikaw sa hukom sa harianong puta nga nagpuyo sa katubigan. ² Gidala niya ang mga hari sa kalibotan sa pagpamuta niya. Nangahubog ang katawhan

sa iyang bino sa pagsimba sa mga diosdios.

³ Gidala ko sa anghel ngadto sa kamingawan diin nakita ang babaye nga naglingkod sa pulang mananap nga dunay pito ka ulo ug 10 ka sungay. Giputos siya sa ngil-ad nga ngalan nga nagtunglo sa Diyos, ⁴ ug gisininaag dagtom pula ug eskarlata nga gidayandayanag mga bulawan, bililhong bato, ug perlas. Nagkupot siyag tasa nga bulawan puno sa kangil-aran sa pagsimba sa larawan sa mga diosdios ug kahugawan sa pamuta. ⁵ Mabasa sa agtang ang misteryosong ngalan: *Gamhanang Babilonia, inahan sa mga puta ug sa luod nga mga larawan sa mga diosdios sa tibuok kalibotan.* ⁶ Nakita ko nga ang babaye nahubog sa dugo sa mga santos ug sa dugo sa mga martir ni Jesus.

Nahibulong ko pag-ayo sa akong nakita. ⁷ Apan miingon ang anghel: “Nganong nahibulong ka? Ipadayag ko ang tinagoang kahulogan sa babaye ug sa mananap nga dunay pito ka ulo ug 10 ka sungay nga iyang gisakyan. ⁸ Ang nakita mong mananap nga diha kaniadto, wala na karon. Moguwa ni gikan sa kailadman unya, molaglag sa kaugalingon ug mahibulong ang katawhan kansang mga ngalan wala masulat sa basahon sa kinabuhi gikan pa sa pagbuhat sa kalibotan, kay ang mananap nga diha kaniadto, wala na karon. Nahanaw.

• **17.1** ...sa hukom... (b. 1) Gipadayag sa Diyos ang tinuod nga bili sa mauswagon, gamhanan ug nanglutos nga siyudad.

Alang sa katawhan nga nagpuyo sa gingharian, ang Roma nagtimaan sa naa sa imperyo ug sa kultura. Kon moanha sa ulohang syudad, madani sila sa mga dagkong balay-patigayon, sa kalihokan, sa sinehan, mga suga ug sa kinabuhi sa dili maihap nga mga lumolupyo. Busa, dili lisod alang nila ang pagtuboy sa Roma isip diosa.

Ang gitas-on sa kinabuhi sa gingharian nga nainila sa kagamhanan ug kadiyosnon, lunsay nga limbong, kay ang Dragon, ang yawa nga nagsuporta ini, mamatay – lahi sa Diyos – ang karon ug ang umaabot. Ang Roma gihulagway nga babayeng giyawaan. Ang lila, kolor sa mga imperador, ug ang bulawan, timaan sa bahandi,

nagtabon sa kahugaw ug kabangis. Sa samang higayon, nagdani sa katawhang moalagad sa mga mining dios ug sa pagpatay sa mga martir.

Aron paghulagway sa nagkaduol nga kaugmaon sa Roma, si Juan migamit sa mga simbolo; ang uban sayon rang hubaron. Ang pito ka bungtod, sa walay duhaduha, nagpunting sa Roma. Ang pito ka hari nagsimbolo sa mga imperador.

Ang 10 ka sungay mga hari sa mga luog nga nakiglambigit sa Roma. Kining gagmayng mga nasod nga naglibot sa Roma mahimong instrumento sa Ginoo sa pagbungkag ini. Apan, magpadayon sila nga mga pwersa batok sa Simbahan.

...apan buntogon... (b. 14). Sukad karon, ang matag magtotoo malambigit sa kadaogan ni Cristo, mung magpabilin siya sa pagtoo.

⁹Tan-awon nato kon nakatag-an ba mo. Ang pito ka ulo mao ang pito ka bungtod nga gilingkoran sa babaye. Ang pito sab sila ka hari. ¹⁰Ang lima napukan na; usa ang naghari pa sa gahom ug ang ikapito wala pa moabot, apan magpabilin lang sa mubong panahon. ¹¹Ang mananap nga diha kaniadto, ug wala na, bisag ikawalo ni, ikapito pod ug mopaingon sa kalag-lagan.

¹²Ang 10 ka sungay mao ang 10 ka hari nga wala pa magsugod paghari. Hatagan silag gahom sa paghari uban sa mga mananap sulod sa usa ka oras. ¹³Usa silag hunahuna, ug motugyan sa mananap sa ilang gahom ug awtoridad. ¹⁴Makig-away sila batok sa Nating Kordero, apan buntogon sila, kay “Ginoo siya sa mga Ginoo ug Hari sa mga hari.” Ug uban niya ang gitawag, pinili ug matinud-anon.

¹⁵Ang anghel mipadayon pag-ingon: “Ang nakita nga tubig diin naglingkod ang puta mao ang katawhan, bagang katawhan ug kanasoran sa tanang pinulongan. ¹⁶Ang 10 ka sungay, ug ang mananap mismo naglarawg daotan batok sa babaye nga daotan ug huboan. Kan-on ang karne ug sunogon siya. ¹⁷Gigamit sila sa Ginoo sa pagkab-ot sa tinguha pag-uyon ug paghatag sa mananap sa hari-anong gahom hangtod nga matuman ang mga pulong sa Diyos. ¹⁸Ang babaye nga imong nakita mao ang Bantogang Syudad nga nagmando sa mga hari sa tibuok kalibotan.

18 • ¹Unya, nakita ang laing anghel nga nanaog sa langit. Dako ka-ayog gahom ug midan-ag sa tibuok kalibotan ang kahayag. ²Misinggit siyag kusog:

• **18.1** *Napukan na...* (b. 2). Mao ni ang gisinggit sa mga propeta sa pagbalita sa kapildihan sa madaugdaogong syudad (tan-awa ang Jer 50 ug 51). Sa pagtagna sa pagkapukan sa Jerusalem, si Jesus miingon: “Pagmaya...” (Lc 21:28).

Likayi siya... (b. 4). Ang madaogong Ginoo nagpasidaan sa katawhan sa dili pagsalig sa paganong palibot. *Basig malambigit mo sa kadaotan*. Puyo mo sa kalibotan, apan kon malaglag na ang katilingban nga inyong gipuyan, pag-andam kanunay sa pagsunod sa madaogong kapalaran sa katawhan sa Diyos (tan-awa ang Fil 3:20).

MAY BABILONIA BA KARON?

Si Juan nakakita sa papel sa Dragon sa gingharian sa Roma ug gitag-an ang pagkapukan ini. Gamay ra ang gisulti bahin sa nagsunod nga paghitabo.

Sa paghisgot bahin sa gingharian nga iyang nahibaloon, si Juan nagtudlog unsaon paghulagway sa mga gingharian karong panahona. Ang gingharian sa Roma dunay mauswagong sibilisasyon nga mapahimuslan gihapon karon. Kay gipanghimaraot ni Juan, wala magpasabot nga ang tanan daotan. Timan-an nga buot ni Cristo nga tukoron sa mga apostol ang sentro sa Simbahan didto sa Roma.

Apan ang bantogang Babilonia naa kanunay ug makita sa matag ekonomikanhon ug politikanhong gahom nga buot moulipon sa katawhan sa iyang baling. Mahulagway ni sa kapitalismo sa tibuok kanasoran, o dili ba, sa materyalistang sosyalismo – dependi sa atong panglantaw. Apan sayop ang panghunahuna nga usa

lang ining mga sistemaha ang nagsilbi sa plano sa yawa. Ang naghari ining kalibotana walay mga utlanan.

Nasayaran nga sa tibuok kalibotan, ang dili matoohon nga panggamhanan naglutos sa Simbahan. Matag adlaw sa mga kabos nga nasod, ang Simbahan nag-atubang sa bangis o malinglahong naglutos gikan sa mga liberal nga klase ug diktador nga panggamhanan nga nagsunod kunohay sa mga Kristohanong prinsipyo. Ang Simbahan nga mipili sa pag-alagad sa mga kabos, lutoson sa mga sistema nga nagmugnag minilyon ka sinalikwayng katawhan.

Ang panahon karon gihulagway sa makanunayon ug hinakog nga pag-angkon sa ekonomikanhon ug politikanhong gahom, sa ngalan sa kaayohan ug siguridag sa pipila (tan-awa ang 13:7). Samtang gisakripisyo sa Simbahan ang kalinaw, gihimo ang sama sa gibuhat sa mining mga propeta – gipakatulog ang mga tawo, inay gipikaw diha nila ang gug-ma sa Kamatuoran ug Hustisiya.

ANG PAGPAKITA NI MARIA

Si Juan naghisgot dinhi sa hukom sa gingharian sa Roma. Bisag kaniadto ra ang maong hukom, nanagna siya sa hukom sa ubang gingharian subay sa dagan sa katuigan. Tingalig kita karon ang labawng nagpaabot sa hukom sa Ginoo.

Namatikdan nga nag-anam ug kakuti ang kinabuhi, uban ang nagkalainlaing kahingawa; ug nakita nga ang matag adlaw sa naghatag ug kahigayonan sa yawa – nag-anam kapektibo ang mga paagi sa mga tawo sa paggamit ug pagmando sa kalibotan isip isigkamagbubuhat ni Satanas. Nahibulong ang mga tawo nga si Maria

“Napukan, napukan na ang gamhanang Babilonia!

Sa mga demonyo nahimo siyang tagoanan,

puloy-anan sa tanang espiritu nga daotan,

ug salag sa hugaw ug luod nga kalinggaman.

³ Gihubog niya ang tanang kanasoran

sa bino sa kaulag ug kabigaon;

nakighilawas siya sa mga hari sa kayutaan

ug mitagbaw sa mga negosyanti sa kalibotan

sa iyang pangulag ug kaadunahan.

⁴ Ang tingog gikan sa langit nadungog:

“Likayi siya, akong katawhan,

basig malambigit mo sa kadaotan,

ug ang iyang mga silot inyong maapilan.

⁵ Kay sa langit misangko man

ang tumpi sa iyang kasal-anan,

nahinumdom ang Diyos sa kalapasan.

⁶ Ang iyang gihatag kaninyo iuli kaniya,

bayri siyag dobli sa gibuhat niya.

Sa nainom ninyo gikan niya,

paimna pod siya ug kini dobliha.

⁷ Paantosa sa samang alantason ug kagulan,

daw pagpahimulos ug pagpasagad sa tanan,

kay sa kaugalingon miingon ra siya:

“Naglingkod ko sama sa usa ka Rayna;

dili byuda ug walay kagulan.”

⁸ Unya, sa kalit kaayo lang,

moabotangkatalagman–kamatayon, ang gutom, ang kagulan ug pagbangotan.

Dayegon siya, sa kalayo sunogon,

kay ang Ginoong Diyos nga makagagahom

kaniya sa pagsilot nakahukom.

⁹ Ang mga hari nga miambit sa iyang kabuhong ug nakapanapaw uban niya

makakita sa aso samtang masunog siya. Mohilak sila ug magbangotan.

¹⁰ Apan magpahilayo lang sila nga maglantaw tungod sa kalisang sa silot nga iyang

nahiagoman ug moingon sila:

“Pagkaalaot, pagkaalaot sa imong kabantogan,

O syudad sa Babilonia nga sa gahom gisukuran.

Sa usa lang ka oras ikaw dayon napukan.”

¹¹ Mihilak ug nagsubo ang mga negosyanti sa kalibotan tungod niya. Wala

nay mamalit sa ilang mga baligya: ¹² bulawan, plata, mga mahal nga bato, perlas,

panaptong lino, panaptong dagtom pula, mga sida ug eskarlata, kahoy nga

humot, mahalong kahimanan nga tumbaga, puthaw ug marmol; ¹³ sinamon,

lamas, mira ug insenso, bino ug lana, harina, trigo, mga baka ug karnero, ka-

bayo ug karwahe, mga ulipon ug kina-buhi sa mga tawo. ¹⁴ Miingon sila:

subso nga naghimog mga aparision karon... hapit na kaha ang kataposan?

Ang Biblia nagpakita nga ang pagtagad sa Ginoo sa kinatibuk-an sa katawhan wala magpugong sa pagpili sa gipaambit ni Jesus sa buluhaton sa Kaluwasan. Masabot nga si Maria ug ang Simbahan nagkauban sa plano sa Diyos. Silay gipasabot sa timaan sa “Babaye ug Dragon” sa kapitulo 12.

Sa paglabay sa panahon, nadiskobrehan nga ang labing dako nga babag ug nakapalangan sa buhat sa Diyos dili ang mga kaaway sa pagtoo kondili, ang Simbahan nga kanunayang buta sa gipangayo sa Ebanghelyo, samtang nagtrabaho sa pagbuntog sa kalibotan. Makita pananglitan,

nga ang Simbahan buot maSimbahan sa mga kabos, apan sa mga adunahan ni ug mga buhong.

Busa, dili katingad-an nga ang Birhen Maria migamit sa grasya nga gihatag kaniya sa Diyos ug nangilabot pinaagi sa pagpakig-uban sa mga kabos – gitugyan kanila sa matag karon ug unya ang mga pulong sa Ebanghelyo. Ang iyang pagpakita nagpadayag sa laing paagi sa kakulangan sa Simbahan. Si Maria mianhi aron pagtambang sa nalimtang mga anak.

Pinaagi ining subsob nga aparision, gipaamgo ta nga dili huyang ang Simbahan sa pag-atubang sa mga ataki ni Satanas kondili, si Satanas nag-anam kaakitbo, kay duol na ang kataposan.

“Nahanaw na ang mga bungang hinog nga imong gipangandoy.

Nahanaw na ang imong kabuhong ug kaanyag. Dili ka na makakita nila.”

¹⁵ Nagpalayo ini ang mga negosyanting dato tungod sa maong syudad. Nahadlok sila sa kalisod ug mihilak nga nagbangotan ug naninggit:

¹⁶ “Pagkaalaot, pagkamakaluluoy sa gamhanang syudad nga nagbistig mga lino, dagtom pula ug naghupot og bula-wan, mga mahalong bato ug perlas.

¹⁷ Sa usa lang ka oras nahanaw ug nalaglag ang imong mga bahandi.”

Nagpalayo ang mga kapitan ug piloto sa barko, ang mga mananakay ug mananagat. ¹⁸ Sa pagkakita nila sa aso gikan sa nahurot og kasunog nga syudad, misinggit sila: “Unsang syudara ang ikatandi ini? ¹⁹ Butangan nilag abo ang ulo. Mohilak sila ug mosinggit:

“Kaalaot nimo, kaalaot, bantogang syudad!

Diha niya ang tag-iyag mga barko nadato, sa pakignegosyo niya.

Apan nalaglag siya sa usa lang ka oras.

²⁰ *Paglipay tungod niya, O kalangitan,*

Mga santos, apostoles, ug propeta, paglipay mong tanan;

kay ang Diyos mihatag ninyog kaangayan.”

²¹ Mipunit ang kusgang anghel og bato nga sama kadako sa galingan ug gilabay sa dagat. Miingon siya:

“Ingon ini ang pagbalibay sa Babilonia, ang gamhanang syudad. Dili na siya makitag usab.

²² Dili na madungog diha nimo ang tingog sa mga alpa, plawta ug trom-

peta. Dili na makita ang tanang matang sa artesano. Dili na madungog ang kasaba sa galingan.

²³ Dili na mosiga ang lampara. Walay nay tingog sa pamanhonon ug pangasaw-onon nga mabati.

Kay ang tigpatigayon nimo mao man ang kadagkoan sa kalibotan; kay sa imong lumay gipahisalaag mo ang kanasoran. ²⁴ Ining syudara nakita ang dugo sa mga propeta ug mga Santos, ang dugo sa tanang gipatay sa kalibotan.

Mga awit sa Langit

19 ¹ Human ini, nadungog ko ang daw kusog nga tingog sa dakong asembleya sa langit:

Aleluya! Kaluwasan, himaya ug gahom sa atong Diyos, ² kay matuod ug tarong ang iyang mga hukom. Gikondenar niya ang gamhanang puta nga midaot sa kalibotan gumikan sa panapaw ug pamuta. Napanimaslan niya ang dugo sa mga sulugoon.

³ Sa makausa pa: “*Aleluya! Ang aso nag-ulbo gikan niya sa walay kataposan!*

⁴ Nanghapa ang 24 ka magulang uban sa upat ka buhing binuhat. Misimba sila sa Diyos nga naglingkod sa trono nga miingon: *Amen. Aleluya.*

⁵ May tingog nga madungog sa trono: “*Dayega ang atong Diyos, kamong mga sulugoon nga nagtahod niya, gamay o dako.*

⁶ Nadungog ko ang tingog gikan sa bagang pundok sa katawhan, sama sa dahunog sa kusog nga mga balud, sama sa dahunog sa dalugdog, sa pagtubag:

“Aleluya! Naghari na ang Ginoo nga atong Diyos, ang Ginoo sa kalibotan.”

• **19.1** ...kusog...(b. 1). Ang dakong panon nagmaya sa pagpanghimaraot sa puta ug naginggit og “aleluya!” alang sa kasal sa Kordero.

Buhong ang...(b. 9). Naghisgot si Juan sa kamaya ug kalipay sa paghunong sa kabanha ug hudyaka sa Babilonia. Nawala na ang kahayang ini ug ang mga buhat sa mga “santos” – bayani-

hong buhat o mapaubsanong pag-alagad – nagsidlaksidlak.

Sa kataposan sa parapo, gisaway ni Juan ang nagpasulabing interes alang sa mga anghel nga naghulga puli sa gagsimba sa mga paganong diosdios ug sa ilang gipaubos, si Cristo, sa ubang bahin sa simbahan.

⁷ *Maghugyaw ug maglipay ug himayaon ta siya, kay panahon na sa kasal sa Nating Kordero.*

Andam na ang pangasaw-onon,

⁸ *gipasul-ob siyag limpyo ug nag-gilakgilak nga lino.*

Ang lino mao ang maayong binuha-tan sa mga santos.

⁹ Miingon kanako ang anghel: “Isulat ni. Buhong ang mga gidapit sa kasal sa Nating Kordero.” Mipadayon siya: “Matuod ang mga pulong sa Diyos.”

¹⁰ Sa paghapa ko sa tiilan aron pagsimba niya, miingon ang anghel: “Ayaw! Sulugoon lang ko nga sama nimo ug imong igsoon nga nagsang-yaw sa mga pulong ni Jesus. (Ang mga pulong ni Jesus gisangyaw tungod sa espiritu sa mga propeta.) Ang Diyos lang ang simbaha.

Kalamposan sa pulong sa Diyos

• ¹¹ Nakita nga naabli ang langit ug migawas ang puting kabayo, gisakyan sa *kasaligan ug matinud-anon*, ang nanghukom ug nakiggubat sa makataronganong mga gubat. ¹² Sama sa nagdilaab nga kalayo ang mata. May daghang korona ang ulo. Nasulat diha niya ang kaugalingong ngalan nga siya ray makasabot. ¹³ Gibistihan siya sa bisti nga naumog sa dugo. Ang ngalan: *Ang pulong sa Diyos*. ¹⁴ Nagsunod niya ang

mga sundalo sa langit nga nagsakay sa mga kabayong puti ug nagbistig lunsay nga puting lino. ¹⁵ Miguwa sa baba *ang hait nga pinuti* ug gigamit niya sa kanasoran, kay nagmando siya sa put-hawng baston. Gipuga niya ang ubas sa pug-anan sa nagsigang kapungot sa Diyos, ang Ginoo sa tibuok kalibotan. ¹⁶ Busa, nasulat sa bisti ug sa paa ang titulo: Hari sa mga hari ug Ginoo sa mga ginoo.

¹⁷ Unya, nakita ang anghel nga nag-tindog sa adlaw. Sa kusog nga tingog gitawag ang kalanggaman nga naglu-pad sa kahanginan: “Dali pagtigom alang sa dakong hikay sa Diyos. ¹⁸ Dali, kan-a ang karne sa mga hari, sa mga heneral, ug sa mga isog; ang karne sa sundalo ug sa kabayo, sa gawasnon ug ulipon, gamay ug dako.

¹⁹ Dayon, nakita ko ang mananap uban sa mga hari sa yuta. Ang kasundalohan nagkatapok sa pagpakig-away sa nagkabayo sa kabayong puti ug sa iyang mga sundalo. ²⁰ Apan natakpan ang mananap uban sa bakakong propeta nga nag-alagad ini ug naghimog mga timailhan nga gigamit sa paglingla sa napatikan sa mananap ug sa nagsimba sa larawan ini. Gitambog ang duha sa nagdilaab nga asupre. ²¹ Ang uban gipatay sa espada nga migula sa baba sa nagkabayo. Ang tanang langgam gipakaon sa karne.

• 11. *Ang ngalan...*(b. 13). Ang bata siyang lalaki nga natawo sa babaye ug ang magmando sa tanang nasod sa tumbagang sungkod (12:15). Si Cristo moabot nga madaogon. Ang tinuod niyang ngalan mao ang Pulong – ang Pulong sa Diyos. Kini ang *diyosnong kinaiya* nga siya ray nakasabot (tan-awa ang Jn 1:1-14).

Ang langitnong pundok sa kasundalohan nagsunod niya – sumala sa gipahibalo ni Jesus sa daghang higayon (Mt 16:27).

Ang Pulong sa Diyos, gamhanan ug lisod buntogon, naglihok aron pagluwas, maunongon sa pagtuman sa mga saad sa Diyos, matinud-anon sa gipanulti ug naglunsad sa makiangayong gubat batok sa yawa, kaanib ang Manlutos nga gahom (ang Mananap) ug ang mga doktrina nga nagdalag opyo, imbis Kaluwasan (ang mga Mining Propeta).

Kining maong panid naghigot sa panagna ni Juan bahin sa kalaglagan sa manlulutos, ang

gingharian sa Roma. Natuman ni ug ang maong gingharian nawagtang. Sa pagbasa mahunahunaan ang kapildihan sa kanhi lig-ong kasundalohan sa Roma ug sa pagkabungkag sa dakong pundok, kansang kalag mao ang pagtoo sa pagkadios sa Roma ug sa Imperador, si Cesar. Si Cristo wala moanhi aron pagpakiggubat batok sa kasundalohan sa Roma. Adunay pipila ka sundalo nga nadani sa Kristohanong pagtoo. (Daghan ang batan-ong Kristyanos nga uban sa kasundalohan namisyonaryo ni Cristo, bisan asa sila paingon, may mga martir gani).

Hinuon, ang kadaogon nga gisangyaw sa Rebelasyon mao ang kadaogon ni Cristo ug sa mga martir. Sa pagsakripisyo, nabuntog nila ang kabangis, inhustisya ug imoralidad sa paganong kalibotan. Ang pakigbisog sa magtotoo sa matag adlaw kadaogon ni Cristo. Apan miabot ang adlaw nga ang Diyos nagdala sa hustisya nga makita sa tanan.

1,000 ka tuig

20 ¹ Nakit-an ko ang anghel nga mikanaog gikan sa langit, nagdalag lyabe ug dakong kadena. ² Gidakop niya ang dragon, ang tigulang nga bitin nga mao ang Yawa o Satanas ug gigapos sulod sa usa ka libo ka tuig. ³ Gilabay siya sa bung-aw ug gisirhan ang atabay. Sa ingon dili siya makapanglimbong sa kanasoran hangtod nga matapos ang usa ka libo ka tuig. Unya, buhian siya sa mubong panahon.

⁴ May mga trono, ug ang nanglingkod may gahom sa paghukom. Nakita ko ang mga espiritu sa gipunggotan sa ulo kay mitoo sila ni Jesus ug sa pulong sa Diyos; ug ang wala mosimba sa mananap ug sa larawan o wala mapatiki sa patik sa agtang ug kamot. Nabuhi sila ug mihari uban sa Mesiyas sulod sa usa ka libo ka tuig. Mao ni ang unang pagkabanhaw. ⁵ Ang ubang patay dili mabuhi sa dili pa molabay ang 1,000 ka tuig.

⁶ Malipayon ug santos ang naka-

ambit sa unang pagkabanhaw. Ang ikaduhang kamatayon wala nay gahom batok nila. Mapari sila sa Diyos ug sa iyang Mesiyas. Uban niya maghari sila sulod sa 1,000 ka tuig.

⁷ Sa kataposan ining 1,000 ka tuig buhian si Satanas. ⁸ Dayon limbongan ang kanasoran sa upat ka suok sa kalibotan, nga mao ang Gog ug Magog, ug tigomon alang sa gubat. Pagkadako nga kasundalohan! Ingon kadaghan sa balas sa baybayon! ⁹ Gisulong nila ang tibuk kalibotan ug gilibotan ang kampo sa mga Santos, ang syudad nga labing minahal. Apan nahulog ang kalayo gikan sa langit ug gilamoy ang tanan.

¹⁰ Busa, gitambog ang yawa, ang gipuy-an sa mananap ug sa bakakong propeta. Molungtad ang silot adlaw ug gabii hangtod sa kahanngtoran.

Ang kataposang hukom

¹¹ Nakita ko ang dako ug mahimayaang trono ug ang naglingkod ini. Sa kalit lang nahanaw ang langit ug ang

• **20.1** Kining tudlinga Gigamit gihapon sa daghang nagkabangi ug sayop nga mga komentaryo. Ang uban naghunahuna sa paraiso dinhi sa yuta sulod sa linibo ka katuigan, sa wala pa ang langit. Supak ni sa tin-awng pagtulon-an sa Bag-ong Kasabotan nga walay tungatunga ining kinabuhia ug sa kinabuhing dayon.

Tingalig paagi ni sa pagpadayag sa atong kasaysayan, sa paghatag ug gibug-aton sa mga maayong aspekto ug malamposong pagsangyaw sa Ebanghelyo. Kining linibo ka katuigan nagpasabot sa panahon nga ang Simbahan nga naluwasa sa panglutos sa mga Judyo ug sa mga Romano, nasangyaw sa kalibotan.

Ang pagtubo sa Simbahan nagtimaan sa pagkahuyang sa gahom sa yawa nga gikadenahan. Usa ka daw balud sa hunahuna ug Kristohanong kalihokan mitumaw nga mobag-o sa kalibotan. Hunahunaon ta ang pakigbisog batok sa lain-laing porma sa pag-ulipon, ang pagbalik sa trabaho pinaagi sa kusog sa tawo, ang dignidad sa kababayan-an ug sa kaminyoon ug ang pagtahod sa dignidad sa tawo ug kabataan.

Nakita ko...(b. 4). Nakaambit na sila sa kinabuhi ug kalipay ni Cristo ug sa laing paagi, sa pagmando sa kasaysayan. Uban niya nakaapil sila sa kinabuhi sa Simbahan dinhi sa kalibotan. Hunahunaon ta ang nagtubo nga implowensya human sa kamatayan ining mga tawhana nga mitahan sa kaugalingon alang sa balaan ug dungganong kawasa.

Sa kataposan ining 1,000...(b. 7). Wala ta masayod kanus-a matapos kining kalibotana, ni pila ka kultura ug gingharian ang atubangan sa Simbahan. Apan karon, si Juan nagsulti bahin sa kataposang krisis, nga ang Simbahan daw sa malunopan sa gahom sa daotan (tan-awa ang 2 Tes 2:3). Wala hinuoy paghulagway unsay mahitabo. Igo na ang nasulti bahin sa pakigbisog sa Simbahan batok sa mga ahente sa yawa aron mahandurawg unsa ni.

...nahulog ang...(b. 9). Kining kataposang pagsulong masumpo sama sa nahauna. Dinhi, ang panagsangka gihulagway sa imahan nga hinulaman kang Ezequiel, kapitulo 38.

• 11. *...nahanaw ang...*(b. 11). Sa kataposan sa kalibotan dunay klarong hukom.

Gibukhad sab...(b. 12). Ginamit ang mga hulagway gikan sa Daniel (7:10), gipakita ni Juan ang tanang hukom nga tinagsa. Ang tanan nasulat sa libro: unsay gibuhat sa mga tawo, ang gisulti ug gihunahuna.

Ang kamatayan...(b. 14). Paagi ni sa pagsulti nga ang hingpit nga kadaogan ni Cristo naglangkob sa pagbuntog sa kamatayan nga naghari sa kalibotan tungod sa sala (tan-awa ang 1 Cor 15:26).

Ang nag-unang mga kapitulo nagbalikbalik paghisgot sa hukom sa Diyos batok sa Jerusalem, o batok sa Romanong gahom o batok sa mipuling mga nasod. Busa, ang Rebelasyon

yuta; way gibiling timailhan. ¹² Nakita ang mga patay, inila ug dili, nga nagbarog atubangan sa trono, samtang gibukhad ang mga libro. Gibukhad sab ang laing libro, ang libro sa kinabuhi, ug gihukman ang mga patay sumala sa binuhatan nga nasulat sa mga libro.

¹³ Unya, mipahaw-as ang dagat, ingon man ang kamatayon ug ang Sheol, sa mga patay nga diha ini aron mahukman ang matag usa sumala sa ilang binuhatan. ¹⁴ Ang kamatayon ug ang Sheol gitambog sa lanaw sa kalayo: ang ikaduhang kamatayon. ¹⁵ Gitambog pod sa lanaw sa kalayo ang tanan kansang mga ngalan wala masulat sa libro sa kinabuhi.

Ang bag-ong langit ug yuta

21 ¹ Nakakita kog bag-ong langit ug bag-ong yuta. Ang unang langit ug ang unang yuta milabay ug wala nay dagat. ² Nakita ko ang balaang syudad, ang bag-ong Jerusalem, nga mikunsad gikan sa Diyos, gikan sa langit sama sa pangasaw-onon nga gidayandayanan alang sa pamanhonon. ³ Nadungog ko ang kusog nga ti-

wala maghatag og gibug-aton sa kataposang hukom sa kalibotan nga nagsumada sa nasulti sa unahan. Gipalabi ang paghulagway sa bag-ong Jerusalem gikan sa Diyos: kini ang naa sa kataposang duha ka panan-awon.

• **21.1** Ang unang panan-awon sa langit-nong Jerusalem. “Ang mata wala makakita, ni ang dalunggan makadungog ni makasulod sa kasingkasing sa tawo ang mga butang nga giandam sa Diyos alang sa nahigugma niya.” (1 Cor 2:9).

Ang Biblia nagsugod sa unang pagmugna sa kalibotan, diin ang Ginoo nakig-istorya sa mga higala sa tanaman sa Eden. Ang Rebelasyon natapos sa mas nindot nga panan-awon diin nagsugwat ang kalipay sa Diyos. Ang balaan ug hingpit nga syudad sa katawhan natukod na.

...*bag-ong langit*...(b. 1). Ang nabanhawng lawas ni Cristo mao ang prinsipyo sa bag-ong espiritual ug materyal nga uniberso nga atong gihandom. Apan karon, ang gahom sa iyang Pagkabanhaw nagbag-o sa tibook kalibotan. Dili na ni ang paraiso sa tinagsang “kalag” ni sa mga anghel kondili, syudad sa katawhan sa nahingpit nga mga anak sa Diyos: “Maako siyang Anak.”

...*pahiran ang*...(b. 4). Ang Diyos nagpuyo

ngog gikan sa trono nga miingon: “Ania na sa katawhan ang puloy-anan sa Diyos.” *Itarok niya ang tolda sa ilang taliwala ug maiya silang katawhan*. Ug maila siyang Diyos nga nakig-uban nila. ⁴ Unya, pahiran niya *ang tanang luha*. Wala nay kamatayon ug wala nay pagbangotan, wala nay paghilak ni kasakit, kay nawagtang na ang daang kalibotan.

⁵ Miingon ang naglingkod sa trono: “Gibag-o ko na ang tanan.” Miingon siya: “Sulat, kay kining mga pulonga katoohan.” Mipadayon siya: ⁶ “Naturan na. Ako ang alpa ug ang Omega, ang sinugdan ug ang kataposan. Ang giuhaw paimnon nako nga walay bayad gikan sa tuboran sa buhing katubigan. ⁷ Sa ingon, ang mananaog ganti-han: Alang niya; *maiya Kong Diyos ug maako siyang anak*. ⁸ Apan ang mga talawan, madumtanon, mabudhion, hilas, mananaot, ang nagsimba sa mga diosdios ug ang tanang diwatahan, gitagana alang nila ang lanaw ug asupre nga nagkalayo. Mao ni ang ikaduhang kamatayon.”

uban sa katawhan ug mibubo kanila sa kaugalingong kalipay. Ang kasakit nga nagpuno sa daghang kinabuhi, ang pagdaugdaog sa mga martir, ang matuod nga kasakit sa nagbasol nga makasasala – kining tanan mawala na. Ang kalipay ug kalinaw nga dili makit-an bisag asa sa kalibotan, makita na sa kasingkasing sa Ginoo.

...*ikaduhang kamatayon* (b. 8). Sa dili pa ni mahitabo, dunay panghimaraot nga walay kataposan. Dili na ta makakita sa Ginoo ug makan-dadohan ta sa atong mga sala ug pag-inusara – misteryo alang nato. Ang kagawasang tawhanon ingon kadako ug kamatuod nga ang Diyos mismo dili makapugos nato sa pahigugma niya. Ang mituyo pagbiya sa dalan sa kinabuhi makasulod sa *lim-aw sa nagbagang asupre*.

Natuman na (b. 6). Kining kamatuorana nahingpit ug wala nay laing kasaysayan human ini. Sa bag-ong kalibotan, “wala nay kadagatan”, nagpasabot nga makapahulay na ang tawo (tawo ang Is 55:1). Gikan ini, ang Diyos nga mao ang Sinugdan ug Kataposan, magpadayon paghatag sa tubig sa kinabuhi nga walay tugbang; makapahinuodman ni sa mga pinili nga kanunayng maikogon nga masayod sa mas lawom pa sa misteryo sa Ginoo ug sa samang higayon, hingpit ang ilang kalipay.

Ang bag-ong Jerusalem

*⁹ Unya, usa sa pito ka anghel mi-duol nako; usa sa nagdala sa pito ka tasa nga puno sa ulahing pito ka kata-lagman. Miingon siya: “Dali, patan-awon tika sa pangasaw-onon, ang asawa sa Nating Kordero.”¹⁰ Gidala ko niya sa dako ug habog kaayong bukid sa usa ka panan-awon sa espiritu. Didto gipakita ko sa balaang syudad sa Jerusalem nga mikunsad gikan sa langit ug gikan sa Diyos; ug gitugahan sa iyang himaya.¹¹ Nagsiga ni sa kahayag ingon sa mahalong bato nga daw haspe, tin-aw ug¹² gilibotan sa dako ug taas nga paril nga may 12 ka pultahan, gibantayan sa 12 ka anghel. Nasulat ibabaw sa mga pultahan ang mga ngalan sa 12 ka tribu sa mga anak sa Israel.¹³ Dunay tulo ka pultahan sa silangan, tulo sa habagatan, tulo sa amihan ug tulo sa kasadpan.¹⁴ Ang paril sa syudad, nagbarog sa 12 ka batong sukaranan diin nasulat ang 12 ka ngalan sa apostoles sa Nating Kordero.

¹⁵ Ang anghel nga nakigsulti nako nagdalag sungkod nga bulawan, ang sukdanan sa syudad ug sa koral ug sa mga pultahan.¹⁶ Kwadrado ang plano sa syudad: parehas ang gitas-on ug

gilapdon. Gisukod niya sa sungkod ang syudad. May 12,000 ka sukod. Parehas ang gitas-on, ang gilapdon ug ang gi-habogon.¹⁷ Gisukod sab ang koral: 144 ka sukod ang gitas-on. Gigamit sa anghel ang kasagarang gamiton sa sukod – ang sukod sa anghel.

¹⁸ Ang paril binuhat sa haspe ug ang syudad, sa bulawan nga sama ka sidlak sa Kristal.¹⁹ Gidayandayanan sa nag-kalainlaing matang sa mahalong bato ang sukaranan sa koral sa syudad. Ang una haspe, ang ikaduha sapiro, ang ikatulo kalsidonya, ang ikaupat esmeralda;²⁰ ang ikalima agata, ang ika-unom rubi, ang ikapito krisolito, ang ikawalo birilo, ang ikasiyam topasyo, ang ika-10 krisopraso, ang ika-11 hasinto, ang ika-12 ametista.²¹ Ang 12 ka pultahan hinimo sa 12 ka perlas. Ang kada pultahan, usa ka perlas. Ang plasa sa syudad gibakbakan og bulawan ingon kalunsay ug katin-aw sa kristal.

²² Wala koy nakitang templo sa syudad, kay ang Ginoong Diyos ang nag-himo sa kalibotan ug ang Nating Kordero ang iyang templo.²³ Wala kinahanglana sa syudad ang kahayag sa adlaw ug sa bulan, kay ang iyang kahayag himaya sa Diyos ug sa Nating Kordero.

• 9. Ang ikaduhang panan-awon sa langit-nong Jerusalem: ang templo nga gikan sa Diyos.

Aron paghulagway sa Bag-ong Jerusalem, giipon ni Juan ang duha ka batakang imahen sa Biblia – ang bangketi sa Kasal ug ang templo. Dinhi, human hisgoti ang bahin sa “Jerusalem... sama sa pangasaw-onon alang sa pamanhonon” (tan-awa ang 19:7 ug 21:2) si Juan nag-palambo sa imahen sa templo. Ang templo nagpadayag sa pangandoy sa mga tawo sa pagkakita sa Diyos uban nila. Apan ang mga templo dili na kinahanglanon: ang anino gipulihan sa matuod: ang Diyos naa na sa taliwala sa katawhan nga makita ug makanunayon.

...*Jerusalem nga...*(b. 10). Gisulayan sa katawhan pagtukod og makitawhanong katilingban, apan sa kataposan sa kasaysayan nakita nga ang Diyos nagtukod og labaw pa: katawhan nga natigom sa mismong Diyos.

Parehas ang...(b. 16) Syudad nga gitu-kod sama sa hingpit nga “pyramid”: hingpit ug klaro. Ang paril, simbolo sa siguridad – wala nay kahadlok bisan sa tinagoan – ang kahadlok sa pagbati nga nag-anam og kawala ang kinabuhi. Ang kahayag sa syudad sama sa nagsihagsihag nga bato nga pula, berde ug dalag ug ang

sukaranan hinimo sa maong bato: ang sihang nga bato nga lainlaig kolor mao ang kolor sa Diyos – sa ikaupat nga kapitulo.

Adunay mga anghel sa ganghaan – nagkahulogan nga espirituhanon ang mga ganghaan. Ang paril sa kabalaan ug kamatuoran nagsandig sa mga apostol – ang Kamatuoran sa Bag-ong Kalibotan naa sa mga pulong nga mao ang pagsaksi sa mga apostol ni Jesus. Ang kataposang syudad maoy tumong sa taas nga panaw sa mga tawo. Sa walay pagkasayod, ang mga tarong, kabos ug maluloy-on ug ang nagmasulob-on nangandoy ini: *Molakaw ang kanasoran sa iyang kahayag.*

Adunay madagayaong kinabuhi sa paraiso. Nawala ni tungod sa sala ug ang katawhan kanunayng nangita ini. Si Ezequiel nagsulat na nga ang tubig sa kinabuhi mao ang Espiritu sa Diyos ug si Jesus nagsaad ini sa babayeng Samariyanhon. Gikan ni sa kasingkasing sa Diyosnong Trinidad, sa trono sa Diyos ug sa Kordero.

Maghari sila...(22:5). Mao ni ang kataposang pulong ug ang ikapitong higayon sa paglitok ini sa Rebelasyon.

²⁴ *Molakaw ang kanasoran sa iyang kahayag. Dad-on sa mga hari sa yuta ang ilang bahandi.* ²⁵ *Ang mga pultahan dili sirhan inig-abot sa kahaponon, kay wala nay gabii didto.* ²⁶ *Dad-on kaniya ang bahandi ug ang labing bililhon nga mga butang sa kanasoran.* ²⁷ *Walay makasulod nga hugaw o makauulaw o bakakon o daotan.* Ang natuslat lang sa libro sa kinabuhi sa Nating Kordero ang makasulod.

22 ¹ Unya, gipakita ko sa suba sa tubig sa kinabuhi tin-aw sama sa Kristal nga naggikan sa trono sa Diyos ug sa Nating Kordero. ² Taliwala sa syudad, sa matag piluw sa suba, may mga kahoy sa kinabuhi nga ka-12 mamunga, makausa matag bulan. Ang mga dahon makaayo sa kanasoran. ³ Wala nay tunglo didto. Naa na sa syudad ang trono sa Diyos ug sa Nating Kordero. Ang mga alagad sa Diyos magsimba niya. ⁴ Makakita sila sa iyang nawong. Naa sa ilang agtang ang iyang ngalan. ⁵ Wala nay suga. Wala na kinahanglana ang kahayag sa suga o sa adlaw, kay ang Diyos mismo ang ilang kahayag. Maghari sila hangtod sa kahangtoran.

Mobalik ko gilayon

• ⁶ Miingon nako ang anghel: “Kasaligan ug matuod kining tanan. Ang Gi-noong Diyos nga naglamdag sa mga propeta nagpadala sa iyang anghel. Ipadayag niya sa mga alagad ang mahitabo sa dili madugay.”

⁷ “Mobalik ko dayon! Bulahan ang nagtamod sa mga panagna ining libroha.”

⁸ Ako, si Juan, nakadungog ug nakakita ining tanan. Sa pagkadungog ug pagkakita ko ini, mihapa ko sa tiilan sa anghel nga nagpakita nako ining mga butanga. ⁹ Apan miingon siya: “Ayaw, alagad lang ko sama nimo, ug usa sa imong mga igsoon: ang mga propeta ug tanang nagmatngon sa mga pulong ining libroha. Ang Diyos ang imong simbahan.”

¹⁰ Mipadayon siya sa pag-ingon: “Kay matuman na man ang mga panagna ining libroha.” ¹¹ Papadayona sa pagpakasala ang makasasala, sa paghugawhugaw ang mga hugaw, sa pagkatarong ang tarong, ang santos nga mosamot pagkasantos.

¹² Mobalik ko dayon dala ang suhul nga akong ihatag sa matag usa sumala sa iyang binuhatan. ¹³ Ako ang alpa ug ang Omega, ang una ug ang ulahi, ang sinugdan ug ang kataposan.

¹⁴ Bulahan ang manglimpyo sa bisti, kay makaduol sila sa kahoy sa kinabuhi ug makasulod sa mga pultahan sa syudad. ¹⁵ Sa gawas tua ang mga iro, ang mananaot, ang nagbuhat sa kahilayan, ang nagsimba sa mga mini nga dios ug ang tanang mamumuno ug bakakon.

¹⁶ Ako, si Jesus ang nagsugo sa akong anghel sa pagpadayag kaninyo ining mga pulonga mahitungod sa mga Iglesia. Ako ang kaliwat ni David, ang hayag nga Bitoon sa kabuntagon.

• ¹⁷ Ang Espiritu ug ang Pangasawonon nagkanayon: “Dali.” Paduola ang giuhaw. Makainom nga gawasnon ang

• 6. *Ako, si Juan...* (b. 8). Mao ni ang kataposan sa

Biblia ug atong mahinumdoman ang sambingay sa mga mamumuo nga gisuholan sa parasan sa atong Ginoo (Mt 20). Ang buluhaton nga giapilan sa mga propeta ug sa mga magsusulat sulod sa usa ka adlaw, nahuman na. Sa nahaunang takna, nasulat ang panan-awon nga gisuugdan sa Genesis ug hamubong pahayag sa diyosnonng bokasyon sa katawhan ug sa katuoyan sa kalibotan. Sa kataposang takna, human makaila ni Cristo, ang Adlaw sa Kabuntagon, si

Juan nakakita sa katawhan nga nangandam pag-ambit sa himaya sa Diyos.

Kataposan ning takna, ang gipaabot nga pag-anhi ni Cristo. Apan atong nasayran nga tingali malangay pa ang kataposang takna ug nga ang Pamanhonon moabot sa gabii. Ang mga Kristyano nagtukaw, lig-on sa paglaom, bisag atubangon ang gahom sa kangitngit.

Si Cristo nag-ingon: *Mobalik ko dayon* (b. 7) ug giingnan ta sa paglahutay ug pagbalikbalik pag-ampo: *Pagdilig ari, Ginoong Jesus*. Ang kalangan dili igsapayan – ang atong kasing-

gustong moinom sa tubig sa kinabuhi.
¹⁸ Sa akong bahin, pasidan-an ko ang tanan nga nakadungog sa mga panagna ining libroha: Kon may modugang, han-okan siya sa Diyos sa mga katalagman nga gihisgotan. ¹⁹ Ang magkuhag mga pulong sa mga panagna, kuhaan sa Diyos sa bahin niya

sa kahoy sa kinabuhi ug sa balaang syudad nga gihisgotan.

²⁰ Miingon ang nagmatuod ining tanan: “Tan-awa, mobalik ko sa dili madugay.”

Amen! Pagdalig ari, Ginoong Jesus.

²¹ Ang grasya sa Ginoong Jesus manaa ninyong tanan –

kasing puno sa paglaom: *Amen! Pagdalig ari Ginoong Jesus.*

• 17. *Paduola ang...*(b. 17). Nabasa nato sa 21:6 kining mga pulonga sa Isaias 55. Mohingkod ang bata kon biyaan ang walay kinutobang mga pangandoy, ug dawaton ang mga utlanan nga naglibot niya. Gipabalik ta sa Diyos sa pagkabata kon pukawon niya ang walay kinutoban natong pangandoy. “Gawasnong makainom ang gustong moinom sa tubig sa kinabuhi.”

Ang pangandoy paagi sa Diyos sa pag-andam sa mga maayong butang nga gusto niyang ihatag. Kini ang atong namat-an sa iyang pagbuhat nato. Mga pangandoy nga sama sa mga binhi sa sambingay. Daghang gitanom, apan nawala dayon o kita mismo ang nagputol sa mga

pako. Dili ni alang nato. Igo na kaayo ug mas sigurado kon maparehas ta sa but-an ug yanong kristyanos.

Oo, mas gawasnon ang magpakabuhi nga gamayg mga gidamgo, kay ang pangandoy makapauhaw lang.

Daghan ang nakasinati sa kauhaw alang sa Diyos, apan dyotay ang nakaagwanta. Gitawag ni og kasapoton, dili makighugoyhugoy, ug ang tambal nga kadaghanang itanyag kanato sa may maayog katuyoan mao ang pag-apil sa kalihokan ug “mas maayo pa alang namo didto sa Ehipto” (Num 11:18), ang buot ipasabot nga higugmaon ang kalibotan. Ampingan ang kauhaw ug dugangan pa ni. Balibaran ang bisag unsang kalingawan ubos sa malungtarong Diyos. Moabot ra ang panahon sa pag-ingon: paduola ang giuhaw.